

NYSÅGAT

Tidningen från Logosol om småskalig träbearbetning

13:e årgången 2002

Sågning och hyvling är rena hälsokuren

Att frisk luft och vacker natur är hälsobringande, har länge varit känt. Nu står det klart att sågning och hyvling har samma effekt.

– Genom åren har vi fått många brev som berättar att en nära anhörig har överlevt tack vare sin Solosåg, be-

rättar sågverkets konstruktör Bengt-Olov Byström

Nu är sambandet även vetenskapligt fastställt. Forskning visar att vi människor blir friskare om vi är lyckliga och har engagerande sysslor.

[Läs mer på sidorna 2 och 4](#)

En låda fylld med rikedom

Lycka är en ny Solosåg M7, färdig att packas upp inför vårens sågning. Läs mer om bankmannen Lennart Lindberg och hans beskrivning av rikedom på...

[Sidan 13](#)

Lennart Lindberg,
kreditchef för Nordbankens
norra region och lycklig Solosågare.

Patenterad världsnöhet

Årets nyhet från Logosol är den dubbla stockvändaren, ett hjälpmedel som saknar motstycke i världen. Det anser Patentverket som inte hittat något liknande i sina arkiv. Den dubbla stockvändaren är ovärderlig vid sågverket och ute i skogen.

[Sidan 12](#)

Skogsbruksskola testar PH 260

[Sidan 5](#)

Håkan vågar satsa på lantbruk

Håkan Leffler går mot strömmen. Han är 27 år och har tillsammans med systemen Carina med familj tagit över föräldragården i Jämtland. Det mesta, inklusive den nybyggda ladugården, är tillverkat av skogen på gården.

[Sidan 14](#)

Hälge och Logosol-krysset på näst sista sidan

www.logosol.se

Solosågen räddar liv

När jag läser artiklarna i årets Nysågat är det särskilt en som jag fäster mig vid. Den finns i slutet av tidningen och handlar om bankmannen Lennart Lindberg i Umeå, som fick arva en Solosåg av sin svärfar. Jag blir alldeles varm inombords när jag läser om hur svärfar kallade honom till sig och överlät Solosågen mot löfte att ta väl hand om den.

Jag är själv väldigt fäst vid Solosågen, vilket har sin naturliga förklaring. Men jag hade inte väntat mig att den skulle väcka samma känslor hos våra kunder.

Solosågen och hyvelmaskinerna är rationella och inkomstbringande produkter, precis som andra maskiner och fordon vi använder i våra arbeten. De är kloka och lönsamma verktyg för alla som behöver virke, paneler och lister.

Här i Nysågat har vi alltid framhållit de rationella motiven för att såga och hyvla. Det är lönsammare än de flesta fritidssysslor. En hobby kostar vanligtvis pengar, ibland stora pengar. Det är bara de allra duktigaste som sparkar och slår på bollar och puckar med lönsamhet. Med Logosols produkter finns goda möjligheter att finansiera sin fritid med virke till renoveringar, byggen, slöjd och annat som man i normala fall är tvungen att köpa.

För dig med normala inkomster är timpenningen lika hög när du står vid Solosågen som på ditt ordinarie arbete. Dessutom har du goda förtjänstmöjligheter genom att utvidga din hobby, t ex med en hyvelmaskin.

Det finns åtskilliga exempel på Logosolkunder som lever helt eller delvis på det som började som en fritidssyssla.

En av dem är Roger Fagerberg, som du läser om på sista sidan. Han bygger hus på uppdrag, ända från trädet i skogen till nyckeln i dörren. Inte nog med att han har sin försörjning på det här sättet, det framgår tyd-

ligt av artikeln att han har ett bra liv.

Därmed är vi tillbaka till Lennart Lindbergs berättelse. Vi människor är inte de genom ekonomiska varelser som många gör gällande. I varje fall inte ekonomiska i den bemärkelse att allt handlar om lönsamhet. Lennart förklarar att han blivit rik på sin Solosåg, rik på den gåva han fick av svärfar. Rik på många sätt förutom pengar.

Och det är väl vad allt handlar om – att skapa sig ett liv på sina egna villkor, att använda sin tid till glädje sina nära och kära och ha ett lyckligt liv.

Genom åren har vi fått många brev från kunder och kunders anhöriga som berättar att de räddats till livet av Solosågen. Livet fick ny mening genom sågandet, farfar höll sig frisk in i det sista tack vare sitt stora intresse för skog och trä.

Det är brev som värmer. Det är budskap som borde vara viktigare i ett företags verksamhetsberättelse än balansomslutning, soliditet och avkastning efter finansiella poster. Det ger en annan och djupare mening åt begreppet nöjda kunder.

Men det har inte känts seriöst att prata om Solosågen som en livräddare och en väg till ett bättre liv.

Nysågats redaktör arbetar med annat än att skriva i den här tidningen. I sin övriga verksamhet har han snappat upp forskningsresultat som handlar om vår hälsa, i synnerhet på äldre dagar. Av dem framgår med all önskvärd tydlighet att vi människor lever längre och bättre när vi har intressen och mål som engagerar oss. Sysslor som håller hjärnan och kroppen i trim.

Därmed kan det antas vara sant att Solosågen räddar liv. Vad anhöriga redan berättar för oss och som de flesta av oss hade på känn, är dagens sanning: Den bästa medicinen är ett lyckligt liv och utvecklande intressen.

Själv har jag svårt att tänka mig något så

handgripligt utvecklande som att såga, hyvla och använda resultatet för att förverkliga drömmar, som finns kvar i generationer framåt. Därtill byggda av ett miljövänligt och kretsloppsanpassat material.

Samtidigt finns det där med lönsamheten med i bilden. Den stora vinsten är att man inte förbrukar en massa resurser och pengar på sin hobby – pengar som kanske behövs bättre till annat – utan skapar bestående värden på sin fritid.

För egen del innebär det här beskedet att jag fortsättningsvis kan tillbringa semestererna vid Solosågen med ännu bättre samvete. Jag behöver inte motivera det med att sågningen är en viktig del av utvecklingsarbetet på Logosol. Det räcker med att det är bra för mig.

Jag undrar om doktorn kan tänka sig att ordinera en dos solosågning?

Bengt-Olov Byström
Bengt-Olov Byström

Under år 2002 erbjuder Logosol fler utbildningar än någonsin tidigare.

Kurser har blivit mycket uppskattade. Det är helt enkelt oönskvärdt skojigt att arbeta i trä tillsammans med likasinnade under sakkunnig ledning.

Kurserna hålls på Logosol i Härnösand. Planer finns också att erbjuda kurser på andra håll i landet, möjligen i samband med att Logosol medverkar i mässor och demonstrationer och ändå finns på plats.

– Vi återkommer med mer information om kurser på andra orter, säger Jan Engvall, operativ chef på Logosol.

Men i Härnösand blir det närmare tio kurstillfällen. Det här är vad som är planerat:

- Endagarskurs i sågning. (tre tillfällen)
- En dag med hyvling. (tre tillfällen)
- 2-3 femdagarskurser i timring.
- En kurs i läggning av torktak, nödvändig för dig som vill bygga ett riktigt autentiskt timmerhus.

Dessutom finns planer på en kurs i allmän träkunskap under hösten. Den är tänkt att bli 2-3 dagar lång.

Kurserna har fått ett enormt fint

Kurser i sågning, hyvling, timring och torvtaksläggning

gensvar från deltagarna. Helt klart är det mer berikande, både för humöret och plånboken, att lära sig förädla virket än att hugga upp det

till ved och elda med det.

Kontakta Logosol för närmare information om kurserna eller besök hemsidan, www.logosol.se,

där du hittar datum och mer information om respektive kurs.

Nysågat är en nyhetstidning om småskalig träförädling och skogsbruk, som utges av Logosol. Det är fritt fram att återge artiklar om du anger källan.

Ansvarig utgivare:
Bengt-Olov Byström

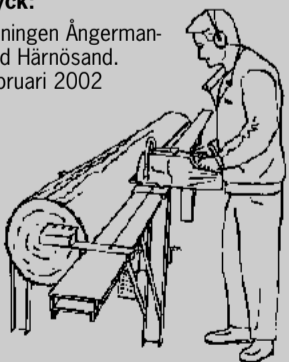
Projektledning och layout:
Janne Näsström

Redaktion:
Janne Näsström, Bengt-Olov Byström, Janne Engvall och Richard Nobel.

Fotografer:
Janne Näsström, Marcus Eriksson och Logosols kunder.

Produktion:
Janne Näsström AB
Oskarsborg, Fårhult
593 96 Västervik
Tel 0490-428 80
Fax 0490-428 81

Tryck:
Tidningen Ångermanland Härnösand.
Februari 2002

LOGOSOL
Produkter för småskalig träförädling

Industrigatan 13
871 53 Härnösand
Tel 0611-182 85
Fax 0611-182 89
Internet: www.logosol.se
E-post: info@logosol.se

Conny har provat din hyvel

Conny Englund monterar Solohyvlar i långa banor. Han postar och gör hyvelprov på varenda exemplar innan leverans.

Det finns oräkneliga fabriker av snickerimaskiner. Logosol är en av de få som har hela tillverkningen förlagd till Sverige.

Många av de maskiner som finns att köpa idag tillverkas i fjärran östern. Kvaliteten är numera oftast god, men det finns klara fördelar med tillverkning i Sverige.

– Kunderna är en ovärderlig resurs i utvecklingen av en maskin. Därför är det en fördel med nära kontakt mellan kund och produktion, förklarar Logosols vd Bengt-Olov Byström.

Samtliga sågverk, hyvelmaskiner och tillbehör tillverkas på olika håll i Sverige. Det mesta tillverkas av underleverantörer i Härnösand, där Logosol har full kontroll över produktionen.

Det finns pengar att tjäna på att

lägga tillverkningen i låglöneländer. Men samtidigt blir det svårare att utveckla produkten, när man skickar över ritningar och låter tillverka tusentals exemplar i t ex Kina.

Några månader senare kommer hela leveransen med båt till Europa. I det läget gäller det att sälja vad som har tillverkats och låtsas som om det regnar när kunderna har synpunkter.

SÄKER FÖRSÖRJNING

– Med tillverkning i Sverige har vi råd att lyssna på våra kunder och snabbt införa förnuftiga ändringar och förbättringar, säger Bengt-Olov.

En annan fördel är att reservdelsförsörjningen blir både enklare och säkrare, när tillverkaren finns granngårds. Saknas delen, är det bara att tillverka en ny sats, istället för att invänta nästa båt

från Kina.

– Närheten till produktionen är extra viktigt för ett företag som Logosol. Vår ambition är att hela tiden utveckla och förbättra våra produkter, säger Bengt-Olov och pekar på Solosågen som ett exempel:

– Solosågen är inne på sin sjunde modell. Den nuvarande M7 har bara principen gemensam med den första modellen. Alla delar är nyutvecklade.

Stor vikt läggs vid slutkontroll av produkterna. Maskinerna ska fungera från första stund. Både hyvlar och timmerfräsar är provkörda på fabriken.

Det är lite värre att provköra en komplett Solosåg. Sågaggregaten är provkörda, men sågbänken slutmonteras för första gången hos kunden.

– Här är det extra viktigt med närheten till produktionen. Om det

saknas en skruv är det ingen sak att åtgärda problemet, säger Bengt-Olov Byström.

Packning av Solosågen M7

Bensin eller el, M5, M7 eller begagnat?

Det var enklare förr. D fanns det bara ett litet sågverk med kapacitet för fulla stora stockar: Solosagen. Den erbjuds i en enda modell, med bensinsaggregat som enda alternativ.

Nu är alternativen förvirrande många. Logosol har tre typer av sågverk, varav ett – Solosågen – i tre varianter. De övriga typerna är djungelsågverket Big Mill och minstringen TimmerJiggen.

Men för de flesta är det Solosågen som gäller. Det är sågverket för dig som ska sönderdela fullvuxet nordiskt timmer i lite större kvantiteter.

SÅGVERKET

Men vilken variant av Solosågen ska man välja? Här är en kort checklista:

- Solosågen M7. Det senaste utvecklingssteget. 5,5 meter lång linjal och många tillbehör, t ex snabblyft. Det är till M7:an som alla nya tillbehör utvecklas. Några av dem ser du här i Nysågat. M7 är frukten av 14 års erfarenhet av småskalig träförädling, samlade erfarenheter från Logosol och dess kunder.

- Solosågen M5 är en äldre modell, ett utmärkt alternativ för dig som nöjer dig med vad sågverket i standardutförande erbjuder. Men tillbehören och utvecklingsmöjligheterna är begränsade.

- Begagnad Solosåg. Fabriksrenoverad och uppgraderad till M5. Drygt en tusenlapp billigare än en ny M5. Tillgången är begränsad och väntetiden kan bli lång.

SÅGGREGATET

När det gäller sågaggregatet finns två alternativ: Elsåg eller bensindito. Vad du väljer beror på var du sågar och om det finns trefas eluttag.

- Bensinsåg väljer du om du tänker såga ute i skogen eller på annan plats där det saknas el.

- Elaggregatet är självskrivet när du står på samma plats, nära eluttag, och sågar. Visserligen är elsågen dyrare, men det tjänar du snabbt in på lägre bränslekostnad och högre andrahandsvärde. Dessutom uppskattas frånvaron av avgaser och att sågen startar med en knaptryckning istället för med frenetiskt ryckande.

Båda typerna av sågaggregat finns i sin tur i två utföranden vardera. Här är alternativen:

- Bränslesågar. Stihl 066 eller Stihl 088. Skillnaden är styrkan och storleken. Båda är tillförlitliga och långlivade.

- Elsågar. Logosol E3000 och Logosol E5000. I grunden samma beprövade konstruktion. Skillnaden är elmotorn. Den större E5000 har en specialutvecklad motor som visat sig vara suverän för sågverk.

Tusentals kunder har stått inför samma alternativ. De allra flesta väljer elsågen Logosol E5000 eller bensinsågen Stihl 066.

Trimningsssats till Logosols elsågar

Logosols elsågaggregat, i synnerhet E5000, har gjort sig kända som arbetshästar som klarar nästan hur mycket stryk som helst.

Men inget är så bra att det inte går att göra ett snäpp bättre. Nu kommer en "trimningsssats" till elsågarna.

Den ena är två hjulpar som monteras under elsågen. Hjulerna är kapslade kullager och monteras innanför borstarna. Sågen glider avsevärt lättare efter linjalen.

Den andra nyheten är en ny vev för elsågen. Den frikopplas automatisk när du drar tillbaka

sågaggregatet. Normalt snurrar handtaget när matningslinan dras ut, men med den här vevan hänger den hel stilla på återfärden.

Den tredje är ett linjhjul med utväxling som monteras på vevans axel. När du kantar och vill mata snabbt, lägger du över linjan på en grövre trumma och får högre utväxling.

Tillbehören börjar levereras under sommaren 2002

Solosågen är ett naturläkemedel

Jag skriver inte bara om trä, även om det blir mycket av den varan. Till exempel här i Nysågat. Ett återkommande uppdrag som jag har, är att skriva om handikaphjälpmiddel.

Samtidigt som jag avslutade produktionen av årets Nysågat, började jag förarbetet för att skriva om rollatorer i ett socialt perspektiv.

Mitt uppdrag är att ta reda på vad som händer med människor som får en rollator utskrivna och därigenom kan bibehålla eller återuppta aktiviteter och kontakter med vänner och anhöriga.

För en lekman verkar det självklart att människor mår bra av att träffa andra. Men det är inte självklart i vårt teknologiskt fixerade samhälle. Innan något sådant kan betraktas som sanning måste forskning göras. Kan det verkligen vara så att vi människor blir friskare och mår bättre av kunna fortsätta med till exempel en utvecklande hobby?

Jag har plöjt igenom tusentals sidor forskningsrapporter. Svaret på frågan är ett obetingat ja. Vi människor mår bäst när vi är aktiva, har självförtroende och vågar drömma och sätta upp mål. Allra bäst mår vi när vi uppnått våra mål, bevisat vår duglighet och får ett ökat självförtroende att gå vidare mot nya och högre ställda mål. En av forskarna jag talat med uttryckte sambandet så här:

“Den snabbaste och effektivaste metoden att drabbas av demens är att sätta sig i soffan och stirra in i väggen”.

Istället gäller det att fortsätta vara aktiv även om åldern börjar ta ut sin rätt. På forskarspråk kallas det här för att man bygger en positiv självbild. Man är någon, betyder något och åstadkommer saker till glädje för omgivningen.

När jag läser vad lärda män och kvinnor kommit fram till, slår det mig att Solosågen måste vara det perfekta redskapet för friskvård. I småskalig träförädling finns alla de ingredienser som leder till ett hälsosamt liv.

Inte i den meningen att man får i sig C-vitaminer genom att köra motorsåg, men däremot att man laddar hjärnan och blir glad över det man åstadkommer.

Som redaktör för Nysågat har jag träffat småsågare i alla åldrar. De äldsta har varit närmare 90 år, pigga och vitala, särskilt å huvudets vägnar. Någon har haft rollator, perfekt att sitta på när man vevar fram sågaggregatet, andra har stött sig på kryckor.

När jag berättar det här för Solosågens skapare Bengt-Olov Bystrom skrattar han igenkännande. Med jämna mellanrum kommer brev till Logosol från tacksamma anhöriga, som berättar att make, far eller någon annan närstående levt upp tack vare sitt sågverk eller sin hyvelmaskin. I breven berättas att en icke upppackad Solosåg tänt livsgnistan hos sjuka, som av ren tjurighet blivit tillräckligt friska för att kunna prova sitt sågverk.

Det låter som önsketänkande, men forskarna jag talat med bekräftar sanningshalten. Det viktigaste för oss människor är drömmar, planer, mål. Sedan kan målen skifta, för den ene är det att bli duktig i idrott, för andra att bygga sitt eget hus av egenhändertillverkat virke.

I det perspektivet är Solosågen rena drömmaskinen, ett verktyg som gör det möjligt att skapa det som annars hade stannat vid fantasier. En klurig maskin som även motionerar hjärnan och erbjuder en rejäl dos frisk luft och motion under trevliga former.

Logosol tillverkar kort sagt naturläkemedel för bättre hälsa.

JANNE NÄSSTRÖM

Med hjälp av Solosågen och egen skog förverkligade Stig Berggren-Syl drömmen om en hästgård med ridhus.

Han förverkligar en dröm

I Finspång har en och annan förklarat att Stig Berggren-Syl, han är inte riktigt klok. Komma här och tro att en ensam människa kan byggs en stor hästgård med ett gigantiskt ridhus.

Kritiken har tystnat och ridhuset, som mäter 48 x 24 meter, står snart färdigt.

– Utan Solosågen hade det aldrig gått. Vi skulle aldrig haft råd att köpa allt virke, säger Stig.

Hästitresset har funnits sedan barndomen, liksom drömmen om en egen hästgård. Men utvecklingen gick åt ett annat håll. Stig började arbeta som lastbilschaufför, ett jobb som med tiden knäckte hans rygg. Arbets-skadan ledde till att han omskolade sig till behandlingssassistent.

PERFEKT ARBETSPLATS

Men drömmen om hästgården levde vidare. Stig ville att familjen skulle överta driften av hustrun Ann-Charlottes föräldragård, Ramstorps herrgård utanför Finspång.

Ann-Charlottes mamma köpte den 1954 och under senare år har jordbruket varit utarrenderat.

– För fem år sedan gick arrendet ut och vi tog över, berättar Stig.

Vad som fanns var en ladugård, visserligen stor men i dåligt skick. På slutet användes den för lösdrift av köttjur.

Tanken var att skapa en stor hästgård där privatpersoner kan hyra in sina hästar och till fullo utöva sin sport. De natursköna omgivningarna är perfekta för ridning och efter en omfattande ombyggnad har den nedslitna ladugården förvandlats till ett bra stall med plats för 20 hästar.

Ombyggnaden har förbrukat

stora mängden virke. Stig har inte räknat efter, men så mycket är klart att utan den egna skogen och Solosågen hade projektet fortsatt att vara en dröm.

– Ta bara stängselstolpar. En enda stolpe kostar 20-30 kronor kronor. Ur en tremetersstock sågar jag snabbt fram tio stolpar, säger Stig.

Solosågen köptes för snart fem år sedan, samtidigt som paret Berggren-Syl tog över gården. Den är uppställd inomhus i stallet, där Stig byggt den perfekta arbetsplatsen.

Stockarna rullas in på ett stockbord genom en ”kioskklucka” i väggen och bakom ryggen har han gott om utrymme för att lägga virke på strö.

På sågverket sitter elsågen E5000. Under de första åren vevade han sågen för hand, men eftersom sågningen ibland sker i industriell skala, tröttnade Stig till sist på allt vevande.

– Jag hade helt missat automatmatningen. Jag köpte den förra året och är mycket nöjd. Den fungerar fantastiskt bra och jag kan göra annat medan sågningen sköter sig själv, säger Stig.

Det mesta som han sågar är gran och ek. Gran till stallet och ek till stolpar. Furan säljs däremot på rot, med undantag från vindfällan.

– Det är skamligt dåligt betalt för gran och då är det bättre att såga upp den själv för gårdens behov, säger Stig.

SPARADE STORA PENGAR

Idag börjar stallet bli färdigt och nu är nästa projekt i full gång, ett fullstort ridhus. Det är hästägarna som efterfrågat det, dels för att kunna rida under vintern, dels för att ridklubben, som bildats på Ramstorps herrgård, ska kunna ordna tävlingar.

Till ridhuset kommer Solosågen bara till begränsad användning. Stig räknade ut att det skulle ta

närmare ett år att såga allt det virke som behövs för att bygga ett ridhus på 48 x 24 meter. Inte för att han ryggar inför jobbet, men tiden var för knapp.

– Vi hade stora pengar om jag sågat materialet själv, säger Stig.

Men Solosågen kommer ändå till användning i ridhuset. Den ska användas för bygget av läktaren. Det blir ett isolerat hus inuti huset där åskådarna kan sitta i värmen och titta på ryttarna genom en stor glasruta.

Nästa projekt där Solosågen är inblandad är att flytta och rusta upp en gammal smedja. Timmerhuset ska byggas om till bastu och pub till nöje för sommargästerna som hyra sommarstugor på gården. Efter det finns rader av projekt på planeringsstadiet.

HÄSTAR BEHÖVER SÅGSPÅN

Trots att Solosågen ofta körts från morgon till kväll, ser den ut som ny. Hemligheten är att Stig efter varje dag blåser av spånet och torkar av bänken. Mer behövs inte för att den ska behålla sin fräschör.

Sågspånet är ett särskilt kapitel. Stig torde vara en av de få Solosågsägare som gärna sett mer spån, mycket mer. Det används för att strö hos hästarna och Solosågen räcker med knapp nöd till att förse två boxplatser med spån. Resten måste Stig köpa från större sågverk.

– Sågspån är mycket bättre som strö än halm. Det binder lukten och luften i stallet blir lättare att andas, säger Stig som råder andra Solosågsägare att kontakta närmaste stall.

Självklart enkelt

Stockrullen är ett enkelt och kraftbesparande tillbehör till Solosågen. Rullen monteras på tvärbalken framför stockhyllan. Med hjälp av den kan du enkelt rulla stocken i sidled och får den rätt placerad för sågning. Stockrullen är ett av många exempel på tillbehör till Solosågen som gör att du kan skraddarså sågverket efter dina behov.

Logosol PH 260 tål att jämföras

Hur står sig en fyrkuttrig Logosol panelhyvel mot en riktig industrihyvel? För att få svaret på den frågan reste Nysågat till Norge och landets enda skola för småskalig träförädling.

Skolan ligger i Bygland, tio mil norr om Kristiansand på den norska sydkusten.

Den heter Sentrum for småsagbruk och drivs av Anders Dalseg. Han är lärare tillsammans med Knut Øverby, pensionerad sågverksägare och lärare i industriell träförädling.

Skolan ordnar fyra kurser som tillsammans ger kompetensbevis för småsågare. Det är sågning, torkning, sortering och hyvling. Kurserna pågår i tre dagar vardera och är en blandning av teori och mycket praktik.

– Kopplingen är viktig. Våra elever ska förstå vad de gör och kunna producera högklassiga produkter, förklarar Knut som trycker hårt på kvaliteten.

– Småsågarna kan, om de har tillräckliga kunskaper, producera virke och lister av betydligt högre kvalitet än vad industrin anser sig ha råd med.

Hyvelkursen startade för snart tre år sedan. En äldre industrihyvel anskaffades för ändamålet.

Den imponerande pjäsen bär smeknamnet Babuschka, väger

Skolans industrihyvel väger sex ton, har sex kuttrar och hyvlar över 100 meter list i minuten. Ändå föredrar eleverna Logosols PH 260, som används parallellt under utbildningen.

sex ton, har sex spindlar plus rotoplan och hyvlar över 100 meter per minut.

OMDÖMET EFTER TEST

Hyveln är av norskt fabrikat och tillverkades på 1960-talet. Den kostade inte särskilt mycket begagnad, men installationen blev desto dyrare. Bara elinstallationer-

na kostade 100 000 kronor. Kostnaden för hyveln blev totalt 250 000 kronor.

Snart fick skolan frågor om utbildning på Logosols fyrkuttrig hyvel. Både Anders och Knut skakade på huvudet.

– Ska jag vara ärligt så tyckte vi att den mest liknade skräp, säger Anders.

Skolans policy är att erbjuda utbildningar som eleverna efterfrågar. Därför införskaffades en Logosolhyvel och Anders undersökte maskinen ned till minsta skruv. Han hyvlade och hyvlade, trixade och testade.

– Det är en bra hyvelmaskin. Den ger ett lika bra resultat som en industrihyvel, fast långsammare, säger Anders.

För den oerfarne är Logosolhyveln ett bättre alternativ. Den är enklare och snabbare att ställa in. Allt är mindre och framför allt billigare.

– Man ska inte jämföra Logosolhyveln med Babuschkan, vår stora hyvel. För ensamsågaren är

industrihyveln inget rimligt alternativ. Den kostar för mycket att installera och driva, säger Knut som anser att kostnader är något småsågare måste jaga.

– Jag har sett alldeles för många investera både en halv och en miljon kronor i ett hyvleri. Det slutar ofta i konkurs.

HAREN OCH SKÖLDPADDAN

Den viktigaste investeringen är i egen kunskap. Logosolhyveln fungerar enligt samma principer som en industrihyvel. Den som kan posta en överkutter, vet hur det går till på alla typer av hyvlar.

Därför är Logosolhyveln en bra början. Där gör man sina erfarenheter och misstag. Växer verksamheten så kan man satsa på en större maskin.

– Industrihyvlar kräver anställda. Med enmansbetjäning går den inte särskilt mycket snabbare än Logosolhyveln.

Nysågat var med på en hyvlekurs i slutet av november. På plats fanns elever från hela Norge. I tre dagar

fick de prova på båda hyvletyperna. Det arbetades parallellt på maskinerna. Likheter finns med sågan om haren och sköldpaddan.

Under den tid som ena halvan av gruppen behövde för att posta industrihyveln, hann gruppen vid Logosolhyveln sätta upp och provhyvla ett profilerat dörrfoder och en taklist.

– Vi hinner snart ifatt er och då ska ni få se på körning, muttrade Knut skämtsamt i egenskap av lärare för Babuschkan.

Det visade sig vara korrekt. När hyveln startades framåt kvällen, matade den igenom lister i en hastighet så att två personer knappt hann med att mata in och ta emot materialet.

ELEVERNA VÄLJER LOGOSOL

– Det blir helt klart en Logosolhyvel för min del. Resultatet blir enastående bra, förklarade Leif Hemmingsen som flugit från nordligaste Norge för att med egna ögon se skillnaden.

Andra hade redan bestämt sig för Logosolhyveln och blev än mer övertygade. En av dem var Ole Westly som har en skogsgård utanför Oslo.

– Bara det att jag lurar elektriker på en massa pengar gör att jag väljer Logosol. Dessutom är den lättare att arbeta med och jag kan inte se någon skillnad på slutresultatet, förklarade Ole och visade stolt upp den taklist som blev resultatet av hans första egna postning.

Lärarna är mer försiktiga i sina omdömen. Båda hyvlemaskinerna har sina för- och nackdelar. Båda är bra på sitt sätt. Vad det handlar om är att välja den maskin som passar de egna behoven och plånboken.

De flesta elever som gått hyvlekurs på Sentrum for småsagbruk i Bygland har valt Logosols panelhyvel PH 260.

Fotnot: För mer information om Sentrum for småsagbruk, kontakta Logosol.

Bara elinstallationen för industrihyveln kostade 100 000 norska kronor.

De flesta elever som gått hyvleutbildningen i Bygland har valt en Logosol PH 260 efter att ha jämfört den under drift med skolans industrihyvel.

Fyra råd för bättre hyvling

Sentrum for småsagbruk har lång erfarenhet av hyvling. Här är fyra goda råd för ett bättre resultat. De är giltiga för såväl industrihyvlar som Logosols hyvlemaskiner. Vad man bör tänka på är att en mindre och lättare hyvel är känsligare för vibrationer. Å andra sidan är det enklare att justera en Logosolhyvel och att slipa stålen samt betydligt billigare att köpa nya stål.

1: Väg stålen. Motstående stål i samma kutter ska väga lika mycket. Så är fallet på nya stål från Logosol. Men när du slipar stålen, gör det i par och kontrollväg dem. Om skillnaden är för stor, kan den leda till vibrationer och dåligt hyvlingresultat. Slipa i så fall bort överflödigt material från det tyngre av stålen

2: Se upp för smuts, jord och sand på virket. Lagra det på skyddad plats. Smuts samlas mest i ändarna. Om ändarna är smutsiga, såga av dem innan hyvling.

3: Satsa på stor spånfläkt. I Logosols fall är den största modellen enda alternativet. En dålig fläkt lämnar kvar spån på valsarna, som kan orsaka märken på de färdiga listerna.

4: Välj en hyvlemaskin med reglerbar matningshastighet. Trä är ett levande material och det handlar inte bara om hur snabbt hyveln kan mata. Det viktiga är vilken hastighet som träet och profilen tillåter.

Inget är så bra att en smålänning inte kan hitta fel

Börje Nilsson är smålänning. Av den företagsamma sorten som bor landskapets västra del med Gnosjö som ledlyd.

– När jag köper något, letar jag först av allt efter felet. Det kan inte hjälpas. Vi är sådana i den här landsändan, säger Börje urskuldande.

I början av sommaren 2001 köpte han en Solohyvel från Logosol. En liten och prisvärd maskin som fått många lovord och utmärkelser. Men Börje hittade genast den svaga punkten, borden för in- och utmatning. De följer inte med maskinen utan dem bygger man själv.

– Det enklaste är att bygga bord som fästs vid hyveln i ena änden och har justerbara ben i den andra. Men det blir ett fasligt skruvande på benen så fort man byter dimension, säger Börje som tycker att det är slöseri med en smart konstruktion.

– Det är så enkelt att ändra tjockleken med den här spaken och så ska man behöva krångla med benen.

Men Börje är som sagt tvättäkta smålänning. Att hitta felet är bara början på det roliga. Det viktiga är att hitta lösningen. Vilket han har gjort.

Resultatet är ett in- och utmatningsbord av trä som skruvas fast på Solohyveln och dess benställning. Leder gör att borden följer med upp och ned, hela tiden parallellt med hyvelns egen matningsbord. Därmed går virket rakt både in och ut ur hyveln.

– Det svåraste var att hitta rätt vinkel på lederna för att borden hela tiden ska vara i rätt höjd, säger Börje och visar att det fungerar precis som tänkt.

BÖRJAN OCH SLUTET

Börje Nilsson är till vardags produktionschef vid tekniska kontoret på Värnamo kommun. Han ansvarar bland annat för att bygga och underhålla kommunala fastigheter.

Med det jobbet kan man tycka att han borde vara trött på byggnaden när han kommer hem. Men det är precis tvärt om. För några år sedan flyttade Börje och hustrun Ann-Marie till hans föräldragård Norra Lönhult strax söder om Värnamo.

På gården fanns ett gammalt parhus, en bryggstuga och en ladugård. Huvudbyggnaden har totalrenoverats och byggts ut. Renoveringen fick en byggfirma sköta, medan Börje skötte tillbyggnaden med hjälp av Solosågat virke från egen skog. Utbyggnaden består av dubbelgarage, pannrum, tvättstuga och arbetsrum samt en hall, som är alldeles för fin för att kallas

vid sitt rätta namn, groventré.

– Utbyggnaden var precis lagom för mig. Jag tycker om att sätta igång och avsluta projekt. Men det där mitt emellan är inte lika roligt, säger Börje.

Ladugården har också rustats upp och här syns fördelarna med en Solosåg. Trots att ladugården är gammal, har han fått fram rätt dimensioner. Istället för att byta hela plankor, har han bytt ut de skadade delarna mot nysågat virke.

BYTER JOBB VID PENSION

Nästa projekt är brygghuset, som hans farfarsfar Johannes Nilsson byggde 1891. Huset har även varit affär under en period och kallas i folkmun för "boa". Renoveringen är påbörjad och en fjärdedel av fasaden utbytt.

– Problemet är att vi inte bestämt oss för inriktningen. Vi vet inte om det ska bli gästhus, kontor eller vävstuga, säger Börje som verkar glad för att det finns så många alternativ att välja mellan.

Det är nämligen så att han förbereder sig för pension. Varken han eller Ann-Marie är särskilt trakterade av att fira semesterresten av livet. I de här trakterna är pensionen bara ett sätt att skaffa sig nya arbetsuppgifter. Börjes håg står till uppfinningar och produktutveckling. Det är inte bara matningsbordet till Solohyveln som har konstruerats. Det tillkom för att underlätta prototypframställ-

När Börje Nilsson går i pension ska han bli innovatör på heltid, med hjälp av Solosåg och Solohyvel.

ning av andra uppfinningar som är på gång.

– Det är en bra maskin för den som tillverkar allehanda ting, säger Börje och visar Nysågats utsände exempel på vad som är på gång. Mot tysthetslöfte.

Våra läppar är förseglade. Men så mycket kan sägas att resultaten av Börje Nilssons funderande har förutsättningar att bli omtalade.

Framtidens sågverk är små

Nischinriktad och småskalig träbearbetning hör framtiden till. Även på det yrkesmässiga planet. Det visar framtidsstudien "Trämekanisk framsyn" som drivs av Föreningen Skogen.

– Utvecklingen för träindustrin går åt två håll. Dels mot storskalighet på affärsplanet, dels mot nischinriktade och småskaliga företag. Båda kategorierna har som ledstjärna att arbeta nära sina kunder, säger projektledaren Per Eriksson på Föreningen Skogen.

För de flesta är Skogen ett namn på skogsnäringens branschtidning. Den utges av Föreningen Skogen, som innan årsskiftet hette Sveriges Skogsvårdsförbund. Namnbytet är en markering att föreningen har ändrat inriktning.

– Vi lägger numera tyngdpunkten på skogens värdefrågor i ett brett perspektiv, säger Per Eriksson.

Han betonar att föreningen inte förhandlar priser. Istället arbetar man på längre sikt, för att

göra den svenska skogen mer attraktiv, både som råvara och för rekreation.

– Vi anser att ett aktivt skogsbruk måste gå att förena med god miljö för djur, växter och människor, säger Per Eriksson.

NÄRA SLUTKUNDEN

"Trämekanisk framsyn" har fått stor bevakning i pressen. Den nyhet som mest skrivits om är att det krävs stora trämekaniska företag för att branschen ska utvecklas.

– Det är bara halva sanningen, säger Per Eriksson. Det pressen inte har rapporterat i samma omfattning från projektet är att utvecklingen även går mot nischinriktade och mindre trämekaniska företag. Företag med tillverkning av specialprodukter med fokus på den enskilda kundens behov.

Logosols maskiner är exempel på teknik som hör framtiden till. Investeringarna är låga och samtidigt är priserna högre på specialprodukter. Dessutom kan man arbeta direkt mot slutkunden och slipper mellanled.

Börje Nilsson hittade en punkt att förbättra på Solohyveln: In- och utmatningsbordet. Han konstruerade ett eget och resultatet blev en listig konstruktion som följer med när hyveln ställs in.

Jan i Mullhyttan nöjer sig inte med att jobba på storsågverk

Jan Fritzon får inte nog av sågning på arbetet. När han går hem från jobbet som ströläggare på AssiDomäns sågverk i Hasselfors, väntar en Solosåg och en Solohyvel.

– Jag är fascinerad av trä. Det finns mycket mer än gran och furu ute i våra skogar, som är värt att såga, säger Jan som har provat det mesta, inklusive gamla telefonstolpar och äppelträd.

Jan har arbetat med det mesta på sågverket i Hasselfors, som är specialiserat på gransågning och tillhör de största i landet.

Men han tycker att ett stort sågverk och en Solosåg är skilda saker. Det ena utesluter inte det andra.

– Med Solosågen får man direktkontakt med virket och kan experimentera

som man vill. Blir det fel, så är det ingen katastrof. Misslyckandena eldar jag med, säger han.

Jan Fritzon bor på en gård i Bäckatorp några kilometer från Hasselfors tillsammans med Ulrica Wallström och deras två barn. När de köpte gården för några år sedan var bostadshuset inte mer än en liten stuga. Den har byggts ut i flera omgångar och fått överväning. Bygget har delvis skett med köpt virke, delvis med egensågat.

– Jag har köpt det mesta av konstruktionsvirket och använt mitt eget för inredningssnickerier, berättar Jan och visar runt i huset.

Inredningen är ett bevis för experimentlustan. Fönsterbrädorna i barnens rum är av klarlackat äppelträ, köksfönstren är inklädda med alm och kökstaket är täckt

Träslaget runt fönstret är egenhändigt sågad alm.

med björkpanel. Utanför huset står en vacker grind av en.

Allt är sågat på Solosågen och sedan ett år tillbaka har han även en Solohyvel för att dimensionshyvla virket och tillverka egna lister.

– När man väl har lärt sig så går det att tillverka det mesta med bara en kutter. Det är lite klurande innan man kommer på hur det fungerar med bearbetning

från en sida, säger Jan som är fascinerad av de utmaningar som finns i skogen.

EN VÄXER SOM TRÄD

Hans favoriter bland träslagen är i nämnd ordning asp, alm och en. Asp anser han vara ett underskattat träslag, långt bättre än sitt rykte.

Alm är utsökt vackert, väl i klass med tropiska träslag och en står i en klass för sig.

– På markerna finns ett bestånd med grov en. Enar brukar vara buskar, men här växer de som träd med en diameter av upp till 40-50 centimeter, säger han och visar upp en rejäl enplanka som han just planhyvlat.

De rejäla enarna kom väl till pass när en av barnens skolklass skulle samla ihop pengar till en

Jan Fritzon i Mullhyttan sågar under en stor del av dygnets vakna timmar. På dagarna arbetar han som ströläggare på ett av Sveriges större sågverk, Hasselfors som tillhör AssiDomän. Påfritiden sågar han för nöjes skull i alla träslag som går att uppbringa. Numera avstår han dock från telefonstolpar.

skolresa.

Klassen samlades en kväll i skolans slöjdsal och Jan tog med sig några tunna enplankor, med rätt tjocklek för smörknivar. Det var bara att rita smörknivar på enflaken och såga ut dem på bandsåg. Sedan putsade barnen dem och på ett nafs hade man massor av knivar som gick åt som smör.

– Det går att såga allt på en Solosåg, säger Jan och tillägger:

– Utom gamla telefonstolpar. Jag har provat det och stolparna var fulla med järnskrot och grus som förstörde kedjorna.

På gården ligger uppsågat virke av alla sorter och stockar som väntar på att bli sågade, däribland några granar med en diameter på närmare 1,5 meter. Vad säger då hust-run om att bli mitt på en brädgård?

– Vi har delat trädgården på mitten. Jag har ena halvan för virket och på andra sidan staketet ägnar hon sig åt sin hobby odling, svarar Jan.

RÅVARA INGA PROBLEM

Ulricas stora intresse är rosor och hon har ett 80-tal olika sorter. Till trädgården går det åt virke av olika slag, till spaljéer och mycket annat. Nästa projekt är att bygga en damm med omgivande blomsterrangemang för barnens två rödörade vattensköldpaddor.

– Jan ordnar allt virke som jag behöver. Däremot är han som bortblåst om jag ber honom gräva i trädgården, säger Ulrica och tittar på sin man, som skruvar på sig och svarar:

– Jag tycker att du är så duktig på att gräva.

Ett annat nyligen avslutat projekt är att garage med vidhängande utbyggnad för hyveln. Virket är sågat

på Solosågen och locklisterna på panelen solohyvlade. Det enda som köpts in är materialet till betongplattan, plåttaket och garageporten.

Hur är det då med virkestillgången? En del hämtas på de egna markerna, men ryktet om träentusiasten Jan Fritzon är spritt i bygden.

Är det ett träd som måste fällas och forslas bort så ringer man till honom.

– Bor man på landet är det inga

problem att få tag i virke, säger Jan Fritzon vars trädgård är ett tydligt bevis på den saken.

– Solohyvelns enda kutter klarar nästan alla typer av lister, säger Jan Fritzon som har satt maskinen på hårda prov.

På gården finns stamväxande enar, som Jan Frizon planerar att förvandla till väldoftande lister av.

Göran och Mimi flyttade till Kreta

Byggde drömhus med Solosåg

Göran och Mimi Hagström gjorde det många drömmar om.

De sålde allt och flyttade till Kreta. Som resgoods hade de en container fylld med Solosågat virke. Idag har virket förvandlats till en bekväm villa på 70 kvadratmeter.

– Den enda jag ångrar är att jag sålde Solosågen. Det finns en del att såga här nere också, säger Göran från ett försommarvarmt Kreta i början av januari.

Kreta var platsen dit Mimi och Göran reste varje semester. För några år sedan föddes tanken: Varför inte bosätta sig där och åka på semester till Sverige?

Paret började leta efter en lämplig bostad, eller en tomt att bygga ett eget hus på. Resultatet av undersökningen blev att det billigaste vore att köpa en obebyggd tomt och ta med sig egenhändigt sågat virke från Sverige. Huset skulle Göran bygga själv.

SÅLDE GÅRDEN

Nästa steg var att sälja gården i Sverige. Gunnarstorp heter den och ligger utanför Borås. Mycket på den gården har Göran byggt med hjälp av en Solosåg och Logosols fyrkutterhyvel. Så byggnaderna fanns och resurserna att såga prima byggnadsvirke av egen skog.

– Vi sålde gården och allt annat vi ägde i Sverige. Virke, isolering och en ytterdörr packade vi in i en container, säger Göran.

Även Solosågen och hyveln an-

nonserades ut. Båda såldes nästan direkt. Priset blev så pass bra att kostnaden för sågverk och hyvel blev mycket lägre än vad Göran räknat med när han köpte utrustningen.

– Det var inga som helst problem att sälja en begagnad Solosåg, säger Göran.

Skälet till att han valde att ta med sig byggnadsmaterialet från Sverige är priserna på Kreta. Allt finns att köpa i öns bygghuset och ofta är det svenska produkter.

Men priserna ligger 10-15 procent över bruttopriserna i Sverige. För en garvad Solosågåre är redan de svenska virkespriserna avskräckande höga.

Kreta är en solbränd medelhavssö och ingen plats man förknippar med skogar och sågning. Men Göran har noterat att det finns ganska gott om träd och goda möjligheter att komma över vindfällan.

– Ibland ångrar jag att vi sålde Solosågen. Det är något speciellt med att tillverka sitt eget virke, säger Göran som för tillfället får nöja

Göran Hagström i full färd med att bygga villa av egensågat virke på Kreta.

sig med det lokala utbudet av dyrt köpevirke. Så vad vet man, det kanske blir en Solosåg igen.

Huset rappades för att klara den brännande solen. En vanlig träpanel måste målas om en gång varje år.

Slipa hyvelstålen ofta och parvis

Vassa stål är en av hemligheterna bakom högklassiga paneler och lister.

– Slipa ofta och slipa alltid stålen i par, uppmanar Pontus Gyllby hos slipmaskinstillverkaren Tormek i Lindsberg.

Det är lätt att förstöra skärpan om man slipar stålen själv. Särskilt om man använder en enklare slipmaskin med sliptrissa eller skärper stålen för hand.

Dels finns risken att grova slipskivor repar stålen, dels kan eggvinkeln ändras med sämre skärpa som följd.

En lösning är att lämna bort stålen för slipning. Resultatet blir bra, men samtidigt blir man av med stålen i några dagar.

Logosol har sökt bra alternativ för den som vill slipa själv med högsta kvalitet. Vad man fann var Tormek och deras slipmaskin, som är specialutvecklad för slipning av eggverktyg.

Med hjälp av olika jigggar kan allt från yxor till maskinhyvelstål slipas rakbladsvassa.

– Tack vare jiggarna blir vinklarna alltid perfekta, berättar Pontus Gyllby.

Det är viktigt att slipa stålen i par. Om man t ex har fått ett hack i ett av stålen, duger det inte att bara slipa om den skadade stålet. Då riskerar man att ta bort så mycket material att det ena stålet blir avevärt lättare än det andra. Följden kan bli obalans i maskinen. Det här är en orsak till vibrationer i hyvelmaskiner och dåliga hyvlingresultat.

Tormek har utvecklat en jigg som passar Logosols planstål. En jigg för profilstål är under utveckling.

BÄSTA RÅDEN

Hur ska man då slipa ett hyvelstål? Här är Pontus Gyllbys bästa tips:

- Slipa ofta. Ta bort så lite material som möjligt.
- Slipa stålen parvis.
- Maskinhyvelstål ska bara slipas på slipfasen. (Den sneda sidan).
- Avlägsna råeggen. Tormek använder en brynskiva av läder samt brynpasta.
- Bryna både slipfasen och baksidan spegelblanka.
- Ändra inte eggvinkeln om du inte är helt klar över vilka effekter det

får.

Logosol är återförsäljare av Tormeks slipmaskiner.

Logosols produktionschef Anders Eriksson i full färd med att slipa planstål till en Solohyvel.

Kulturskatt räddad av två hyvlare

I Hjo fanns tidigare en man som tillverkade lister av egen formgivning. Inte ens sonen fick lära sig posta hyvelmaskinen för att tillverka de unika listerna.

När hyvlaren dog för fem år sedan, tog han hemligheterna med sig.

Bengt-Oloph Sahlén och Johan Davidsson är i full färd med att återskapa de hemliga listerna med hjälp av en fyrkutterhyvel från Logosol.

Bengt-Oloph har en bokföringsbyrå i Hjo. På fritiden driver han ett jordbruk efter vägen mellan Hjo och Tibro.

Tills för något år sedan fanns här köttdjur, men de byttes ut mot en fyrkutterhyvel.

Anledningen är att Bengt-Oloph och svärsonen Johan, som är byggnadssnickare, har bestämt sig för att återskapa de unika listerna i Hjo.

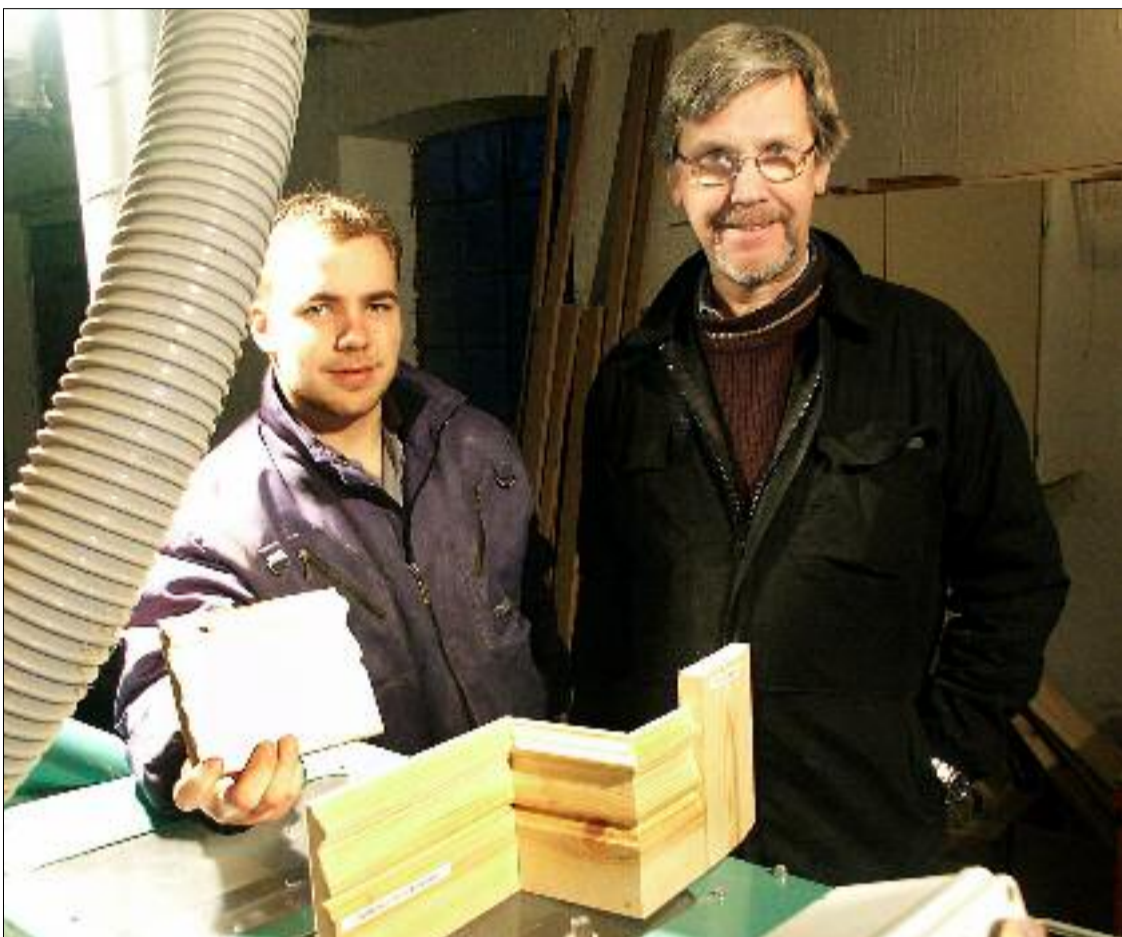
– Vi lyckades köpa närmare 150 olika typer av lister från dödsboet, ett exemplar av varje, säger Bengt-Oloph.

STÖD FRÅN STADSARKITEKT

Listerna ligger nu prydligt i fack på logen i väntan på att återskapas.

De första listerna är redan avslöjade, bland annat en sockellist som fått namnet Elinsro efter huset där den hittades.

– Det är inte så svårt att återskapa lister med hjälp av den här hy-

Elinsro heter en av flera unika lister som Bengt-Oloph Sahlén och Johan Davidsson återskapat. Upphovsmannen ville inte lära ut hemligheterna och de unika listerna var på vippen att försvinna när han dog.

velmaskinen. Vissa lister går att tillverka med hjälp av standarstål, för andra lister måste man specialbeställa stål från Logosol, säger Bengt-Oloph.

Elinsro-listen har återskapats med hjälp av specialbeställda stål.

Den och andra lister visades för stadsarkitekten i Hjo, vilket utmynnade i en inbjudan till en lokal byggmässa.

– Stadsarkitekten var lyrisk. Hjo har många välbevarade trähus med lister som tillverkades enligt de

hemliga recepten, berättar Johan.

Den gamle mannen med hyvelriet var legendarisk för sitt hemlighetsmakeri. Inte ens sonen fick lära sig att sköta hyveln. När det var dags att posta fick sonen lämna rummet. Motiveringen var att det

måste vara absolut tyst i rummet under postningen.

Vi låter det vara osagt om det var det verkliga skälet, men resultatet kunde ha blivit att mängder av unika lister fallit i glömska.

Den gamle mannen hade dock inte räknat med att en redovisningskonsult och en byggnadssnickare med gemensamma ansträngningar och en Logosolhyvel skulle återskapa listerna.

TORKAR I GLASSBILEN

– Här finns recepten på de första listerna som vi tagit fram, säger Bengt-Oloph och visar en pärm full med anteckningar om inställningar av hyveln.

– Som tur var är hyveln lätt att posta, så det behöver inte vara tyst när man gör det, skämtar Johan.

Ett större problem har varit torkningen av virket, så att listerna inte slår sig när de kommer in i rumstemperatur. Men den saken har fått en billig och annorlunda lösning. Bengt-Oloph köpte skåpet till en glassbil på annons. Ett stort skåp som förr innehöll GB-glassar.

– Skåpet är mycket bra isolerat. Det räcker med att ställa in en avfuktare för att torka virket till snickeritorrt, säger Bengt-Oloph och öppnar skåpet för att visa att där finns plats för virke i full längd.

Hur mycket sågtimmer har du i vedhögen?

Eldar du med guld?

Vedeldning är en lönsam syssla. Men vet du hur mycket pengar du eldar upp? Prima sågtimmer som sågas i halvmeterslängder och klyvs, istället för att bli prima virke för snickeri, reparationer och slöjd.

– Jag vet kunder som tjänat tusentals kronor på att såga och sälja virke ur vedhögen, säger Jens Henrik Møllvig, Logosols representant i Danmark.

En av dessa fann en två meter lång almstock i vedhögen. Han sågade upp den och sålde det okantade virket för 4 500 danska kronor.

– Denna enda tvåmetersbit var värd mer än hela vedpartiet.

I Danmark härjar en sjukdom som långsamt avlivar alm. De sjuka träden sågas ned och blir till ved. Men sjukdomen försämrar inte virket, snarare tvärtom. Ändå eldas detta utmärkta snickarvirke upp. Trots god efterfrågan och höga priser.

– Förklaringen är att de flesta inte har klart för sig hur värdefulla våra nordiska ädelträ kan vara, säger Jens Henrik.

Även i Sverige eldas det med ädelträ. Och de värdefullaste bitarna finns i den billigaste veden, blandved. Den som är beredd att

betala mer får bara björk, även det intressant att såga, men inte lika inkomstbringande som t ex alm.

Köper man blandved i Sverige, levereras den normalt i tremeterslängder som köparen sedan får kapa och klyva.

Priset ligger på 100 - 200 kronor per kubikmeter, beroende på förekomsten av kvitton.

ELDA MED GULD

I ett parti sydsvensk blandved finns ek, björk, sälg, alm, ask och ibland även bok. Det mesta är klen och krokigt, inte det minsta lämpat för sågning. Men en mindre del är sågbart virke av god kvalitet.

Låt säga att ditt hus förbrukar 20 kubikmeter ved om året. Den kostar mellan 2 000 och 4 000 kronor. Bara en enda tvåmetersbit av högklassigt ädelträ kan vara värd mer än hela vedhögen.

Det är inte orimligt att tio procent av virket går att såga. Även om du

– En av våra danska kunder hittade en två meter lång almstock i vedhögen, värd 4 500 kronor, berättar Jens Henrik Møllvig.

inte hittar guldklimpar så får du bra virke för eget bruk.

Om du har en Solosåg eller Timmerjigg, slipper du elda med guld.

Om det inte vore för Solosågen, hade det här kallats galenskap

Skillnaden mellan galna drömmar och realistiska planer kan vara hårfin. För Jukka Lindholm i Södertälje är det en Solosåg som gör skillnaden. Han och kamraterna i föreningen Frigård är i full färd med att bygga en hantverkarby i vikingastil. Av eget hugget och sågat virke.

Genom åren har många skakat på huvudet åt Jukka och hans idéer. Han är besjälad av hantverk, helst av allt möbler och byggnader i trä. Redan 1994 skaffade han en Solosåg för att framställa det virke som han behöver.

Med stöd från Södertälje kommun bildades föreningen, som ligger på gården Frigård öster om stan. Området var tidigare lertäkt för ett tegelbruk. Det var härifrån byggmaterialet till Stockholms stadshus hämtades.

– På skoj brukar jag säga det finaste stockholmarna har har, det är hämtat från våra lergropar, säger Jukka när han visar runt på det 55 000 kvadratmeter stora området.

När tegelbruket försvann, användes området som byggtipp. Mitt bland groparna växte ett berg av gammalt byggmaterial upp, allt medan buskarna och träd gjorde omgivningarna till en ogenomtränglig djungel.

RYKTEN I TIDNINGAR

Det var få som trodde på planerna till en början. Men trots det satsade kommunen pengar i ett projekt för arbetslösa. Att rensa upp och snygga till det förbuskade området räckte som motiv.

Skogsröjningen började och med hjälp av Solosågen förvandlades träden till virke och virket till byggnader. Första bygget blev ett lager med verkstad, ett provisorium av

Gamla hyvlar och andra träverktyg räddade till eftervärlden.

blandat egensågat och rivningsvirke. Det tjänar även som hönsbarn, men ska snart rivas.

Istället har två riktiga hus byggts. Det ena är en vaktstuga, där någon sover över varje natt för att hindra stölder. Huset är byggt på en gammal timmerstomme, med okantad panel både på ut- och insidan. Det andra huset tjänstgör för tillfället som personalutrymme, men ska i framtiden bli arkitektkontor.

Projektet har varit mycket omdiskuterat i Södertälje.

– Det gick rykten om att vi praktiserade asatro och att vi var rasister. Tidningarna slog upp det med stora rubriker, berättar Jukka som tog illa vid sig över beskyllningarna.

– Jag är fascinerad av vikingatidens hantverk, av ornamentiken. Men jag är ”finnjävel” och flera av mina bästa vänner invandrare.

EL FRÅN EGET KRAFTVERK

Han pratade med Syrianska föreningen i Södertälje och fick därefter kontakt med en 62-årig syrian. En rutinerad arkitekt som aldrig fått utöva sitt yrke i Sverige. Jukka berättade för honom om sina planer på ett hantverkarby i vikingastil och arkitekten började rita.

Ritningarna på de planerade husen är häpnadsväckande. Det blir ett stor gästgiveri med två flyglar, den ena med arbetslokaler för hantverkare, den andra butik. Husen timras i vikingastil med tydliga österländska inslag. Ett sådant hus skulle rasister aldrig bygga, däremot riktiga vikingar som inte tvekade att träda i tjänst hos utlänningar”.

Men gästgiveriet är bara början. Lergroparna ska grävas ut till dammar för fiskodling och kommunen planerar att dämna upp den å som rinner genom området för att skapa en fågelsjö. I dammen planeras ett vattenhjul med elverk. Det ska i sin tur driva sågverket, numera en So-

Jukka Lindholm med den Solosåg som är nyckeln till projektet med att bygga en hantverkarby i full färd att förverkligas.

losåg M7 med ett E5000 sågaggregat.

– Idén är att vi så långt det går ska vara självförsörjande, säger Mikael Eriksson, kallad ”Munken” för att skilja honom från en annan medarbetare med samma namn.

Han har arbetat som byggnadssnickare i 20 år och är den som ansvarar för de byggnadstekniska frågorna. Han säger sig aldrig ha varit

med om ett så utmanande byggprojekt tidigare.

– Som byggnadssnickare är man idag gipsskivemontör. Här görs jobbet på det gamla sättet, ända från trädet i skogen. Det här är det första jobb som jag längtat efter att gå till.

VEVAR HELLRE SJÄLV

Träden hugger man själv, dels på det egna området, dels i kommunens skogar. Just nu gäller det att få fram tillräckligt långa och grova träd till gästgiveriet.

Här krävs 18 meter långa stockar. Varenda en ska handbilas och hela gänget går på kurs i timring för Kjell Reuterberg, som lärt sig hantverket av en gammal timmerman i Nusnäs, Dalarna.

På sikt är det meningen att Solosågen och den nyligen inköpta fyrkutterhveln, en Logosol PH260, även ska generera intäkter till projektet genom försäljning av virke och lister. Men för närvarande behövs allt för egna byggprojekt.

– Vi köpte först en Solohyvel, som fungerade utmärkt, säger Mikael och visar ett golv av björk i det blivande arkitektkontoret som tillverkats med Solohyveln.

Att den byttes ut beror på att projektet kräver en hyvel med större kapacitet.

Johan Tidström är ansvarig för sågningen. Numera vevar han fram en E5000 med en ny Solosåg modell M7. På lager finns även en äldre Solosåg med bensinsåg, att ta till när det behövs kapacitet. Fast någon självmatning blev det inte när det nya sågverket köptes in.

– Jag föredrar att veva själv. Då har man bättre kontroll över sågningen, säger Johan som sätter en ära i att framställa förstklassigt virke.

Olli Miettinen och Mikael Eriksson i samtal om hur man ska hantera en av de första stockarna till timringen av gästgiveriet.

hantverkarby i vikingastil. Ett projekt som många skakat på huvudet åt, men som nu

Projektet med vikingabyn är bara i sin linda. Men målet är glasklart, det här ska bli en anläggning som saknar sin motsvarighet i Sverige, kanske i hela världen. Ett vikingaland med konstgjorda sjöar, där svin bökar för att sedan serveras rökta och helstekta i gästgiveriet.

Föreningen Frigård har låtit göra en medalj som föreningens medlemmar bär. Inskriften talar sitt tydliga språk:

”Andra gör vad de kan. Vi gör vad vi vill”.

Som sagt, skillnaden mellan galna

drömmar och realistiska planer behöver ibland inte vara större än en Solosåg.

Det krävs rejäla stockar för att bygga en vikingaby.

Så här fin blev villan efter att eternitplattorna tagits bort och den solosågade fasaden spikats upp och målats röd.

Lasse har ingen skog men han sågar ändå

Vad gör man när man vill såga, men saknar egen skog?

Lasse Ringqvist i Ripperstorp mellan Rejmyre och Finspång tycker inte avsaknaden av egen skog är något problem.

– Jag köper av samfälligheten där vi bor när det är dags för avverkning, berättar Lasse.

Lasse är permanentboende i ett fritidsområde med ett 50-tal tomter vid en liten sjö. Solosågen anlände till Ripperstorp för ett tiotal år sedan, inköpt av grannen Gösta Bärnström. Lasse blev intresserad, han byggde sin villa själv en gång i tiden, och gick in som delägare.

Genom åren har Solosågen använts till allehanda projekt, till nytta för samfällighetsföreningen.

– Vi har en vandringsled runt sjön. Spånet från sågen är perfekt att lägga ut på leden, förklarar Lasse.

En 25 meter lång bro efter vandringsleden har också tillverkats med hjälp av Solosågen.

EN KRONA METERN

Men det stora eldprovet kom för ett par år sedan, när Lasse lovade hjälpa dotter och måg med virke till ny fasad på villan i Rejmyre. Huset, som byggdes kring 1910, hade en fasad av grå eternitplattor. Plattorna byttes ut mot stående träpanel.

Till fasaden gick det åt drygt 1000 meter virke i form av regler och panel. Allt virket sågades på Solosågen och granarna köptes av samfällighetsföreningen för 1000 kronor. Vilket gör ett pris på en krona per meter plus eget arbete.

Renoveringen gav blodad tand och förra året gick Lasse och tre grannar samman och köpte ett elsågaggregat, Logosol E5000, som fick göra rätt för sig. Resultatet blev en försvarlig virkeshög som egentligen skulle ha använts till en utbyggnad av dotterns hus redan förra sommaren. Men projektet blev fördröjt och utbyggnaden ska bli av till sommaren.

– Det är inte lite som vi har sågat. Allt det här virket skulle ha kostat

Lasse Ringqvist har Solosåg, men ingen skog. Träd för sågning, det får han ändå tag på till rimligt pris.

stora pengar om vi köpt det i bygghandeln, säger Lasse.

HYVLAREN VÅGADE KNAPPT

Han är även använt virket till snickerier på den egna villan, som ligger alldeles vid sjön ute i den östgötska skogen. Det är 25 meter från sovrummet till badbryggan.

Bland annat har han tillverkat fönsterbrädor. När han lämnade in virket för hyvling, blev han varse hur svårt det är att få skog från tätbebyggda områden uppsågad.

– Han som hyvlade ville först inte ta jobbet när han fick veta varifrån virket kom, berättar Lasse.

Som Solosågare behöver han inte bekymra sig över spik i träden. Det leder på sin höjd till ett kedjebyte. Fördelen är att det inte blir så dyrt att köpa in skog som andra inte vågar såga.

Huset före renovering.

Patenterat kraftpaket utan motsvarighet

Upprinnelsen var skinnflådda knogar efter att ha försökt vända en stock med en lyftkrok. En arg Mattias Byström satte sig ned och konstruerade ett bättre och säkrare verktyg för att vända och vrida på stockarna. Resultatet blev den dubbla stockvändaren. Enligt Patentverket finns inget motsvarande i deras arkiv.

Patentet godkändes i samband med tryckningen av Nysågat. Därför har den nya manicken inte hunnit få något riktigt namn.

Än så länge är det benämningen i patentansökan som gäller, dubbel stockvändare.

– Jag har aldrig varit med om att ett patent gått igenom så här snabbt, säger Bengt Forslin på Awapatent som handlagt ärendet på uppdrag av Logosol.

– Patentverket hittade inget liknande i sina arkiv och därför fanns inga hinder för patent. Det är ytterst sällsynt och förvånande eftersom det har utvecklats hjälpmedel för timmerhantering i hundratals år.

Idag finns tre typer av verktyg för manuell timmerhantering. Det är lyftkroken, fällspettet och mas-savedssaxen.

Alla är väl utprovade, men har två brister. Dels måste man ta nytt grepp när en stock ska vändas och då är det lätt att den rullar tillbaka. Dels tvingas man till fel ar-

betsställningar och måste sträcka på sig eller lyfta fel, med böjd rygg istället för att stå rak och lyfta med benen.

Den dubbla stockvändaren löser båda problemen. Den kan liknas vid ett dubbelt fällspett där "käftarna" hela tiden trycks mot stocken med fjädrar.

– Vid vändning av stocken drar man spakarna fram och tillbaka. Med den ena spaken vänds stocken, med den andra hindras stocken från att rulla tillbaka, säger Mattias.

SÄKRARE I SKOGEN

Arbetet blir på så sätt enklare och mindre ansträngande, eftersom man hela tiden kan stå i samma läge och slipper böja eller sträcka sig..

Stockvändaren är även ett ovärderligt hjälpmedel i skogen. Inte minst för att vända på stocken vid kvistning och för att vrida trädet när man fällt fast motorsågssvärdet. I båda fallen får man en bättre

arbetsställning än med andra redskap och slipper hamna i trädets fallzon.

Med den dubbla stockvändaren står man på valfri plats vid trädet, lämpligen där det är minst risk att hamna i kläm.

Mest förvånad över den snabba patenthandläggningen är konstruktören själv.

– Jag konstruerade den för att slippa klämma mig på stockar i fortsättningen. När jag var färdig, tvivlade jag på att det skulle gå att patentera den. Något liknande borde redan finnas, så självklar kändes den, säger Mattias.

VAD SKA DEN HETA?

Men enligt patentspecialisten Bengt Forslin är det vad som kännetecknar bra uppfinningar. De bästa är så självklara att till och med konstruktören föreställer sig att någon annan redan måste ha uppfunnit saken.

Den dubbla stockvändaren är ett arbetsbesparande komplement till Solosågen, men den fungerar också utmärkt vid uppsågning av ved och vid fällning.

Och så var det namnet på verktyget. Dubbel stockvändare är inte det mest spännande som en

världsunik och patenterad produkt kan heta.

– I nästa Logosolkatalog kommer den förhoppningsvis att heta något

mer fantasieggande, säger Mattias Byström.

Konstruktören Mattias Byström visar hur den patenterade stocklyftaren fungerar. Ena griparmen hindrar stocken från att rulla tillbaks, medan den andra vänder stocken åt rätt håll.

En bankchefs bekännelse "Jag har blivit rik av Solosågen"

Lennart Lindberg är kreditchef för Handelsbankens norra region. Ändå tycker han att det finns viktigare saker här i livet än pengar. Till exempel släktgården i Ivarsboda norr om Umeå, skogen och Solosågen.

När du köper på avbetalning hos Logosol är det Handelsbanken som svarar för finansieringen. Engagemanget är inte bara affärsmässigt.

Flera i personalen runt om i Sverige hör till kundkretsen. En av dem är Lennart som arbetar på regionbanken i Umeå.

– Att finansiera Solosågar är det bästa vi vet, säger Lennart uppspelt när Nysågat besöker honom på kontoret.

Nu ska man inte ta det allt för bokstavligt. Glädjen beror nog mest på att Lennart nya Solosåg M7 fick följa med reportagebilen till Umeå. Han kikar flera gånger ut genom fönster för att försäkra sig om att sågverket verkligen är på plats.

– Jag vet, det är galenskap. Jag skulle kunna använda min tid på ett ekonomiskt bättre och mer rationellt sätt än att såga mitt eget virke, säger Lennart och inleder en utläggning om den värld som öppnade sig när han fick överta en Solosåg av svärfar Tore Rönnberg.

– Han köpte sågverket i början av 1990-talet. Jag förstod inte tjueningen med att stå där i blåroken och veva. Förresten ville han inte ha mig med. På sin höjd fick jag hjälpa till med bakarna, säger Lennart.

GÅVA PÅ DÖDSBÄDDEN

Men för ett par år sedan insjuknade sågmästaren hastigt. Liggande i sängen hade han långa samtal med svärsonen. Om skogen, om Solosågen och om hur man bär sig åt för att såga och torka virket på bästa sätt.

– Jag fick lova att såga upp stockarna han fällt under föregående vinter och att sköta Solosågen väl, minns Lennart.

Det som från början var ett löfte vid en dödsbädd, utvecklade sig till ett stort intresse. När våren kommer rycker det i vevarhanden och han betraktar numera skogen på ett helt annat sätt än tidigare.

– Förr var det en tillgång som skulle ge avkastning och ett ställe där man jagade. Nu har jag upptäckt mångfalden i skogen, med alla sorters träd. Slyskog har blivit träd att upptäcka och utforska med sågverket.

Lennart skakar på huvudet när han hör sig själv, flikar in att det är galenskapen som slagit till, och sedan fortsätter han berätta:

– Svärfar ägnade mycket tid åt stamkvistning. Jag kunde inte be-

gripa meningen med det, förrän jag stod där vid sågverket och med egna ögon såg skillnaden mellan kvistat och okvistat trä. Nu har jag köpt med en egen kvistsåg.

Gården ligger i Ivarsboda utanför Sävar och har funnits i hustrun Maj-Britts släkt i minst 400 år. Den och släkten omnämns i dokument om Älvsborgs lösen från 1600-talet. Engagemanget för skogen har också gått i arv i generationer.

FRITID FÖR VUXNA

Skogsvård i kombination med mager kustmark gör att Lennart kan producera virke av en kvalitet som inte går att uppbära i den vanliga handeln. Många av de träslag som Lennart snickrar med finns inte att köpa.

– Mycket av virket har använts för att bygga huset där vi bor. Bland annat har vi använt sålg för inklädnad av fönster. Svärfar efterlämnade också ett parti uppsågad asp av hög kvalitet, säger Lennart.

För honom är sågning enbart avkoppling. Ett effektivt sätt att rensa hjärnan och jobba sig trött. Ett överlägset alternativ till att spela golf och springa på gym.

– En vuxen karl som sitter hela veckorna och föser en datormus måste ha något ordentligt att göra på fritiden, slår han fast.

När vi försöker pressa honom på om det är lönsamt att såga själv, slår Lennart ifrån sig. Sågning som fritidssyssla handlar inte om pengar, lika lite som älgjakt gör det.

– Det är ren och skär glädje, som golf fast mycket nyttigare.

RIK PÅ ANNAT

– Jag är förmögen tack vare Solosågen. Rik på upplevelser, rik på en massa olika sätt förutom pengar. För mig och många andra är det viktigare, säger han.

Han har också konstaterat att eget sågverk har en välgörande effekt på engagemanget i skogen.

Gården är på 137 hektar och enklast vore att förvandla allt till en barrträdplantering och leja bort jobbet.

– Numera ser jag till att behålla en blandad skog. Upptäcker jag en intressant rönn när jag gallrar, sparar jag den för framtida sågning, säger han.

Nu har även en Solohyvel införskaffats. Men den används än så länge bara för dimensionshyvling.

– Man blir rik av Solosågen. Rik på upplevelser och mycket annat som är viktigare än pengar, säger Lennart Lindberg, kreditchef för Handelsbankens norra region, här med sin nya Solosåg M7 i paket.

Planen är att tillverka lister och paneler med den.

– Hyveln har inte fungerat riktigt som jag tänkt mig. Jag är inte utbildad för sånt här. Men folket på Logosol svarar snällt på alla mina frågor, säger Lennart som har många berömmade ord om det kundstöd som Logosol ställer upp med.

Ju längre intervjun lider, desto oftare tittar Lennart ut genom fönstret på sin nya Solosåg M7. Intervjun avslutas, sågverket lastas om och sedan bär det iväg hem till Ivarsboda för montering och sågning.

Låna till 0% ränta

Har du inte pengar tillgängliga när du som bäst behöver ett sågverk, en hyvelmaskin eller både och?

Lösningen är att köpa på avbetalning. Genom Logosol lånar du till 0 % ränta hos Handelsbanken Finans.

Det enda du betalar utöver amorteringar är en uppläggningsavgift på 250 kronor vid köpet och 25 kronor i faktureringsavgift per avbetalning.

En Solosågen M7 färdig för sågning, med bensinsågen Stihl

066, kedja, filar och andra tillbehör, kostar 28 000 kronor med moms.

Om du köper utrustningen med ett års kredit, får du 11 avbetalningar på vardera 2 570 kronor (semestermånaden juli är betalningsfri).

Din merkostnad för avbetalningen blir 525 kronor.

Om du behåller dina pengar på banken till 3,5 procents ränta, får du samtidigt en intäktsränta på 980 kronor.

För dig som har pengarna bunda till bra ränta är avbetalning ren förtjänst.

Varför bygga ladugård av plåt när det finns trä?

Moderna ladugårdar brukar se ut som fabriksbaser av plåt. Trots att många lantbrukare har egen skog och alla möjligheter att bygga billigare i trä.

– Det blir även bättre och snyggare, säger Håkan Leffler.

Panelen är hyvlad med ett specialstål och ser ut som timmer.

Han och systemen Carina tog nyligen över föräldragården Helleberg mellan Östersund och Åre. Den nybyggda ladugården med plats för 100 djur är ett bevis på fördelarna med trä. Den ser ut som en röd stuga i jätteformat och invändigt är väggarna klädda med hyvlad granpanel. Resultatet är en trivsamt blandning av tradition och senaste teknik för mjölkproduktion.

Entusiasmen för trä kommer från pappa Gunnar, som lämnade över till barnen för två år sedan. Numera är han ”dräng” på gården.

I mitten av 1990-talet bestämde sig Gunnar för att riva den gamla ladugården och bygga nytt. På gården finns en hel del skog, i huvudsak gran. Gunnar räknade på olika alternativ. Plåt var ett av dem, men

det avskrevs av flera skäl. Förutom kostnaderna bedömdes trä hålla bättre i den krävande miljö som en ladugård är.

– Har man skog så kostar det flera gånger mer att bygga av andra material, säger Gunnar.

LADUGÅRDEN ÄR HYVLAD

Virket sågades hos en granne. För hyvlingen inköptes Logosols trekkutterhyvel, en av de första som levererades. På den hyvlades allt virket till bygget.

– Det gick förvånansvärt smidigt, minns Håkan.

Hyvelmaskinen betalade sig flera gånger om bara på ladugårdsbygget. Sedan byttes den in mot en 4-kuttrig Logosol PH260, som även den får göra rätt för sig.

Alla fyra barnen i familjen bor kvar på gården. Håkan och Carina sköter jordbruket, Per har en godisfabrik och Maria jobbar på redovisningsbyrå. Föräldrarna bor numera i en gammal korlada, som flyttats och byggts ut. Huset blev nyligen färdigt och är en uppvisning i träets många möjligheter. Inomhus är det en blandning av synliga timmerväggar och omsorgsfullt hyvlade paneler. Det är trä överallt, företrädesvis gran.

– Vi har mest gran på gården, ett förträffligt material för inredningssnickerier. Fina kvistar ger liv åt materialet, säger Gunnar som tycker att kvistfri furu, det

Håkan Leffler framför den nybyggda ladugården av virke från gårdens egen skog.

bästa som svensk skog anses kunna erbjuda, är anonymt och utslästat.

ILLUSION AV TIMMER

Just nu pågår bygget av ytterligare ett hus. Det är bostaden till Carina och hennes make Urban. På några meters håll ser det ut att vara ett gediget timmerhus. Men det är ligande paneler, hyvlade med specialstål från Logosol för att se ut som riktigt timmer. Illusionen är fullständig.

– Meningen var att huset skulle timras. Men vi fick inte tag i tillräckligt långa och grova träd. Istället blev det den här lösningen, berättar Håkan när han visar huset för Nysågats utsände.

Samma specialprofil har använts för att hyvla invändig panel till föräldrarnas hus. Skillnaden är att inomhuspanelerna även är planhyvlade. Men effekten är densamma, det ser ut som en riktig timmervägg.

Familjen Leffler har inte bara tjänat pengar på att tillverka sitt

byggnadsmaterial av egen skog. Resultatet har blivit ladugård och bostäder som saknar sina motsvarigheter. Dessa hus finns bara på Helleberg i Jämtland.

Det senaste huset på Helleberg. Här ska Carina Leffler med familj flytta in längre fram i år.

Fler kvinnor vid sågen!

Här i Nysågat är det mest karlar som berättar om sina eskapader. Men det finns en hel del kvinnor som både använder Solosågar och hyvelmaskiner.

Även yngre representanter för det kvinnliga släktet uppskattar sågning.

Det vet Göran Byström i Öjebyn utanför Piteå som skickat in den här bilden. Han är pensionerad övertandläkare i tandreglering, men arbetar fortfarande halvtid beroende på den stora tandläkarbristen.

Sin goda hälsan skyller han delvis på Solosågen:

– Den och hyvelmaskinen är mina motionscyklar.

Det är inte bara han som är intresserad av sågverket. Senast lät han sonens flickvän Lisa Mårtensson testa att veva fram sågaggregatet. En upplevelse som hon enligt uppgift från sin tilltänkte svärfar uppskattade.

Det är inte bara "gubbar" som sågar med Solosågen. Här är det Lisa Mårtensson som testar.

Hemligheten bakom timmerhus

I Timmerfräsens tid är det lätt att glömma bort ett elegant tillbehör till Solosågen.

Det är rundsågningstillsatsen, med vilken man sågar stockar 16-kantiga. På några meters håll ser de helt runda ut. Huset på bilden är tillverkat på det här sättet. Långdraget gjordes med Logosols spårningstillsats.

Vält inte med fyrhjulingen!

Småskalig

tr bearbetning handlar inte bara om Solosgar och hyvelmaskiner.

4-hjuliga motorcyklar blir allt vanligare för den som förädlar sin egen skog.

– Risken för skador är större med 4-hjulingen än med Solosågen, säger Dag Abellsson som utbildar i körning med skogsmotorcykel.

Han arbetar heltid med utbildning på 4-hjulig med basen på Braxstads gård utanför Mantorp i Östergötland. Eleverna kommer i huvudsak från kraftbolag, räddningstjänst och skogsbruket. Bland annat utbildar han förtroendemän i Södra Skogsägarna som in sin tur ska ordna utbildningar.

4-hjulingen är behäftad med två stora problem. För det första är det en rolig apparat som uppmanar till buskörning. Sådan slutar lätt med kullkörningar. Vidare har maskinen oerhört bra väggrepp, vilket paradoxalt nog ökar risken för olyckor.

– Maskinen har massor av gummi mot backen och när det tar stopp, åker föraren av först och sedan välter motorcykel. Risken är stor att man får 4-hjulingen över sig, säger Dag.

Alla som tog körkort före år 2000 får köra 4-hjulig motorcykel. Men efter millennieskiftet krävs särskilt förarbevis.

Dessutom måste du känna till reglerna för körning i terräng. I princip är det förbjudet att köra med 4-hjulig i skogen. Det får man bara göra av yrkesmässiga skäl. Men det är fritt fram att köra för dig som hugger och drar hem timmer till sin Solosåg, alternativt transporterar ut sågverket med 4-hjulig i skogen.

Mer information finns på Dag Abellssons hemsida www.atv.nu.

Små böcker om förädling

Garpenbergs Utvecklingen i träindustrin har tagit fram en serie handböcker om småskalig förädling.

Det är små läroböcker på mellan 28 och 44 sidor som beskriver hela förädlingskedjan från val av bestånd för avverkning fram till ytbehandling av byggnader och produkter.

Andra intressanta titlar är "Trädslag och deras användning", "Virkestorkning" samt "bearbetning av trä. Den sistnämnda innefattar hyvling och fräsning.

Mer information finns på Internet. Adressen är www.garpenbergs-utv.se.

Portabel skidstadion på bergets topp

Det här är utsikten från Härnösands stadsberg Vårdkasen. Nästan uppe på toppen arbetar Hans Jonsson och Per Wedin med att bygga en friluftsanläggning med portabel skidstadion.

Det första som möter dig när du kommer till Härnösand är stadsberget Vårdkasen. På toppen står ett vindkraftverk, alldeles intill är tre man sysselsatta med att bygga en portabel skidstadion med hjälp av en Solosåg.

Det sägs att det är svårt att bli erkänd i sin hemstad. Men det gäller inte Logosol och Härnösand.

I kommunen finns åtskilliga Solosågar och några av dem har genom åren använts till olika projekt, bland annat inom idrotten.

Det senaste projektet är Vårdkasens friluftsområde. På berget finns sedan tidigare en slalombacke och en bågskyttebana. Omgivningarna är natursköna och delar är naturreservat. Platsen är perfekt även för skidor på längden.

MATERIAL FRÅN BERGET

En förening bildades för att ställa i ordning en skidanläggning på berget. Den heter Vårdkasens friluftsanläggningar och målet är att skapa ett område för både motions- och tävlingsskidåkning.

– Området är öppet för alla, säger Hans Jonsson, en av tre personer som arbetar handgripligt med projektet. De två övriga är Per Wedin och Bosse Nilsson.

Bygget drivs som ett arbetslöshetsprojekt. Materialet hämtas från skogarna runt berget. Det är vindfällerna och träd som ändå måste fällas där skidspåren går fram.

Träden sågas upp med en Solosåg med en E5000 elsåg, ägd av Stig-Gunnar Bylund som lånar ut den till projektet.

– På så sätt kan vi hålla ned kostnaderna och göra mycket mer än om vi köpt allt material, säger Hans.

PLANER PÅ GÄSTSTUGOR

Ett problem är att området används av bågskytteföreningen sommartid. Därför kan man inte bygga fasta anläggningar för tävlingar. Istället bygger man en portabel skidstadion med staket som kan plockas ned när andra behöver området.

– Vi kan även använda staketen på annat håll när det är tävlingar, säger Hans och visar hur staketen kan fällas ihop.

Andra delar är sekretariat, förråd, vallningsbod, bänkar och bord samt ett 4,5 kilometer långt elljusspår. Mer är på gång.

– En idé är att bygga övernattingsstugor för tävlande och funktionärer, säger Per Wedin.

Med eget sågverk och gott om virke finns inga hinder, mer än tiden, att förverkliga idéer av den typen.

Helt klart är att Vårdkasens friluftsområde blir så mycket mer tack vare en Solosåg.

Start- och målfällorna är flyttbara för att ge plats för andra aktiviteter på friluftsområdet.

Hans Jonsson med ett av de hopfällbara staketen.

Lad os få en maskine der kan det hele!

AN emballage ved Hobro har købt en PH260 fra LOGOSOL. Vi havde brug for en tykkelseshøvl, men med PH260 får vi også en kehlmaskine til næsten samme pris.

AN-emballage ligger i Klejtrup, lidt sydvest for Hobro. Virksomheden beskæftiger sig med fremstilling af emballage af træ, primært til pumpefabrikken Grundfos, der har afdelinger i Bjerringbro og Ålestrup.

Der er 3 mand beskæftiget hele året rundt med kassefabrikation. Træet til fabrikationen kommer fra Sverige. Der bruges årligt ca. 900 kubikmeter træ i dimensionen 19 x 100 mm, samt 170 kubikmeter 4" x 4" tømmer.

Virksomheden blev oprindelig startet af Jens Niensens far Niels Nielsen, men for ca. 5 år siden overtog sønnen virksomheden.

Niels Nielsen arbejdede på Grundfos med at pakke pumper ned til forsendelse. På dette tidspunkt fremstillede Grundfos selv al træemballage, men da virksomheden på grund af rationalisering ville lægge produktionen ud til underleverandører, slog Niels Nielsen til og startede så i 1991 som selvstændig.

Eneste kunde var Grundfos, og sådan har det været lige siden. Virksomheden blev etableret i de landbrugsbygninger der stod tomme på Niels Niensens ejendom, og

Niels Nielsen er stadig aktiv i produktionen, selv om sønnen har overtaget. De brædder der indgår i emballageproduktionen er ofte af så fin kvalitet at de kan anvendes til gulvbrædder.

der kom hurtigt gang i produktionen.

Da Jens overtog virksomheden i 1997 blev der udvidet med en tømmerafdeling, hvor der i dag arbejder 5 – 6 mand. Her beskæftiger man sig med traditionelt tømmerarbejde, d.v.s. renovering, reparation og nybygning af huse.

BESØGTE AGROMEK

Det var i forbindelse med et besøg på Agromek i 2001 at Jens Nielsen blev opmærksom på Logosol's høvle. Han stod og manglede en tykkelseshøvl til tømmervirksomheden.

Jens er meget praktisk anlagt, "så i stedet for bare at købe en tykkelseshøvl, kan vi jo lige så godt købe en maskine der kan lidt af det hele" siger Jens med et glimt i øjet. Det blev til en PH 260 med 4 kutterhoveder, - det der i daglig tale kaldes en kehlmaskine. Jens er begejstret for indkøbet, - man kan se det på ham.

"Den her maskine kan alt det vi har brug for" siger han.

"Det er nu mest min far der har brugt den indtil nu. Han arbejder stadig i virksomheden, og indimellem når han får tid, sorterer han de brædder fra der er lidt for tykke. Dem laver han så gulvbrædder af. Indtil nu har det mest været for sjov, men vi har jo købt næsten alle de profilstål Logosol har på programmet, så vi kan lave et hvilket som helst profil vore kunder måtte ønske. Vi bruger høvlen i vores tømmerafdeling, men på sigt kan det være vi vil til at fremstille elementer til sommerhuse, og så får høvlen for alvor noget at arbejde med" slutter Jens Nielsen.

Jens Nielsen, indehaver af AN emballage- og tømmer, foran en dagsproduktion af træemballage til pumpefabrikken Grundfos. AN emballage forarbejder årligt ca. 1200 kubikmeter træ fra Sverige til emballage.

"Da vi stod for at skulle anskaffe en tykkelseshøvl faldt valget på en PH260 fra Logosol. Vi fik en kehlmaskine til omtrent samme pris som en tykkelseshøvl ville have kostet. Maskinen er nem at anvende, og hurtig at stille om" siger Jens Nielsen tilfreds.

Tilbyder at save og høvle for kunderne

"De kunder der har fået savet planker ud, vil ofte gerne have mig til at høvle træet. Det kan jeg gøre nu. Med PH260 har jeg en kompakt maskine der nemt kan stilles om til de forskellige opgaver" siger Christian Svendsen.

Christian Svendsen startede for 4 år siden Kjellerup Mobilsavværk. Med en fortid som tømmer og trætekniker, og efter at have været driftsleder på en større møbelfabrik, ville Christian gerne prøve nye udfordringer. Det blev til et mobilsavværk af fabrikatet Woodmizer. Gennem de sidste 4 år har Christian kørt rundt i det meste af Jylland og udført lønsavsarbejde ude hos kunderne. "Mange kunder har spurgt om jeg ikke også kunne høvle for dem, men indtil nu har det ikke været muligt" siger Christian.

GULV AF DOUGLAS GRAN

"Da jeg skulle i gang med at renovere vores hus, fik jeg lyst til at gøre noget særligt ud af det. Jeg har jo let adgang til træ, og jeg har altid ønsket mig et gulv af Douglas gran". Derfor blev der indkøbt ca 25 kubikmeter råttømmer, ca. 60 cm i diameter med en længde på 6 meter. Træet blev savet ud på Woodmizeren, og så var det bare at finde en høvl der kunne klare opgaven. Christian havde set Logosol's produkter ved flere lejligheder,

Christian Svendsen, indehaver af Kjellerup Mobilsavværk, ved sin PH260 fra Logosol. Den første opgave for Christians høvl, blev fremstilling af et gedigent gulv af Douglas gran. Plankerne blev høvlet til i en arbejdsgang med not og fer. Dimensionen på de færdige planker er 32 x 247 mm. Der er foreløbig savet 25 kubikmeter douglas ud, og størsteparten er anvendt til gulvplanker.

der, bl.a. på den store messe Ligna i Hannover, men også på Agromek i Herning havde Christian kigget på udbuddet. Da det var på tide at investere i høvl, rådførte Christian sig med nogle kolleger, og deres råd til Christian var: "Køb du hellere en god stor brugt kehlmaskine, det er det eneste der kan klare arbejdet med at høvle gulvplanker ud i douglas". Med udsigt til en

udgift på et par hundrede tusinde kroner, kunne Christian godt se sit gulvprojekt gå i vasken. I stedet for en brugt kehlmaskine blev det til en PH260, og det har Christian ikke fortrudt. "Jeg har siden vist mine kolleger det arbejde høvlen har lavet, - de tror det er løgn at en maskine til ca. 50.000,- kan lave så pænt et stykke arbejde" siger Christian over en kop kaffe.

Vi sidder i stuen hvor det flotte trægulv ligger under os. "Gulv af denne kvalitet koster langt over 500,- kroner pr. kvadratmeter, men jeg kan lave det langt billigere, uden at skulle gå på kompromis med kvaliteten" fortsætter Christian. "Jeg har tænkt mig at producere specielle gulve til folk. I dagens Danmark bliver der brugt mange penge på indretningen af boliger, og der bliver ikke sparet på kvaliteten. Trægulve er jo nemme at vedligeholde, og de er meget allergivenlige, så der er helt sikkert et marked her".

Det gulv Christian har lavet til sig selv, er lagt af planker der er samlet med not og fer. Dimensionen er 32 x 247 mm og det har ikke været nødvendigt med samlinger i længderetningen. Det er udlagt som svømmende gulv på styroporplader, hvilket giver en rigtig god dæmpning af trinøj samt en god isolering.

Dimensionen på 247 mm i bredden har virkelig sat høvlen på prøve, men den har klaret det med glans. "Det er dog nødvendigt med ekstra sidelængde når man arbejder med så tunge planker" siger Christian. Hvis man ikke kan styre træet 100% lige gennem høvlen går det galt. Plankerne er høvlet i én arbejdsgang fra et udsavet mål på 38 x 270 mm til den færdige dimension på 32 x 247 mm med not og fer.

HAVEMØBLER I ELMETRÆ

Som en lille bibeskæftigelse laver Christian også nogle flotte have-

møbler i elmetræ. Træet til disse er hidtil blevet høvlet på en gammel tykkelseshøvl, men i fremtiden vil de mindre dele også blive fremstillet på PH260. "Jeg fremstiller 10 – 12 sæt havemøbler om året, så det er nærmest sådan en slags hobby, men du kan garanteret ikke købe noget lignende andre steder. Jeg sælger møblerne direkte, da fortjenesten er for lille til at der kan være mellemhandlere. Prisen for et sæt havemøbler bestående af 2 stole, en bæk, samt et bord er ca. 4.000 kr." oplyser Christian.

FREMtiden

"Foruden at høvle for kunderne, enten hos dem selv, eller her hos mig, vil jeg som sagt fremstille gulve efter bestilling. Men der må også være et marked for specielle lister til paneler samt loftsbeklædning. Jeg har tænkt mig at sælge direkte til kunderne. Den bedste reklame er tilfredse kunder, og mund til mund metoden fungerer fint, er min erfaring. Jeg har også tænkt mig at bruge min hjemmeside til at gøre opmærksom på de serviceydelse og produkter jeg kan tilbyde" slutter Christian.

Bonde, snekker og laftespesialist

Buvika er ei av mange fine grender langs Trondheimsfjorden. Her i Buvika 4 mil sør for Trondheim har Arne Ressem sitt gårdsbruk.

Solen skinner på en blå Trondheimsfjord og snøen ligger lett utover jordene når vi kjører for å besøke den svært så aktive bonden.

I gardstunet blir vi møtt av to ivrig elghunder, de er tydelig glad for å få besøk. Jeg går inn i redskapshuset på gården hvor Arne er i full aktivitet. - Ja, her er vi godt i gang med å lafte et stabbur som skal bli anneks til ei hytte på Oppdal, sier Arne.

Arne har i en årrekke reist rundt i Trøndelag og holdt kurs i lafting. Og det er mange hundre personer som i løpet av denne tiden har fått lært noen av laftingens hemmeligheter av han.

- En vinter var det mer enn tjuenfem stykker på kurs hos meg, forteller Arne.

Etter at han for en del år siden sluttet med husdyr

holdt på gården, bygde han ut redskapshuset slik at selv kunne stille med lokaler.

- Jeg tenkte at det ville være godt å komme inn i varmen etter alle årene i trekkfulle låver. Og interessen etter lafta hytter og stabbur har blitt så stor at han nå har nok å gjøre for å dekke etterfølgelsen.

Logosol minisagbruk vart demonstrert på et kurs jeg var lærer på, og da så jeg med en gang at det var tingen for å få til ei mer effektiv handtering av tømmerstokkene. Og når Logosol kom med tømmerfresen var det bare å slå til. I dag skjæres stokkene på ei Logosol M7 med en elektrisk 'E5000-motor.' Deretter blir stokkene frest

med Logosol tømmerfres med elektrisk drift og 5" stål. - Dette er en perfekt kombinasjon, sier Arne. Solosaga er utrolig lett å bruke og klyvkjedet gir en forbausende flott overflate på stokkene, det er ikke mange som tror at det er mulig å få til dette resultatet når de ser utstyret som er brukt forteller Arne.

Ressem er en allsidig kar, og er også servicesnekker hos et ferdighusfirma. I gjennom mange år med forskjellige lafte- og snekkeroppdrag, har det blitt mange ulike byggeoppdrag både når det gjelder størelse og utforming.

- En gang var jeg med å laftet et hus av 10" tømmer. Det var noen utrolig svære stokker, minnes Arne.

Etter mange år merkes dette arbeidet i både hender og skuldre, så Arne kan fortelle at profilen som tømmerfresen lager er akkurat slik han ønsker den.

Med utstyret han har anskaffet fra Logosol kan han selv hente ut tømmer fra egen skog til virksomheten.

Det betyr at produktene som blir levert her på gården har hatt en kvalitets sikring i fra plante til foredla produkt, vi kan kanskje kalle det panel -Garanti-. I dag skjæres stokkene på ei Logosol M7 med en elektrisk 'E5000-motor.' Deretter blir stokkene frest

Arne er godt i gang med stabburet, herfra og opp skal veggene legges ut 90cm på to sider slik at det blir soveplass.

og en kombimaskin. Arne forteller at han har laget innredning til kjøkken og høvlet panel, men som han sier, tiden strekker ikke til for å kunne drive med alle former for trearbeid. Fra stuebønnen på gården innredet et kontor og verksted. Her driver han salg og service på sveiseapparat sammen med en ansatt, og

betjener distriktet rundt og i Trondheim.

Ja, det er en familie med tiltakslyst vi har truffet her i Buvika, så vi kan nok vente oss at det kommer nye prosjekter fra denne kanten.

LOGOSOL A/S

I dag er vi to mann til å betjene det norske og danske markedet. Det betyr at vi i dag kan tilby hele Logosol sitt produktspekter både i Norge og Danmark.

Så når du tar telefonen og ringer til oss kan vi svare på spørsmål eller gi deg et tilbud på alt fra 150 cm-pakkekapp, panelhøvel, solo-høvel og solosag.

- Nærheten til deg som Logosolkunde i disse to landene vil gjøre det lettere å gi tydelige svar på spørsmål om produkter og dessuten hjelpe deg med ideer du har. Vi vil også være behjelpelig med gode råd om saging, høvling og stell og vedlikehold av dine Logosol produkter, sier Arve Stenstad.

I fjor høst var tilstede på flere utstillinger i Norge og kunne se av både interesse og salg at Logosol produktene bestemt har sin plass i markedet. På landbruksutstillinga i Herning - DK, fikk vi og bekreftet at det også er et stort marked for våre produkter i Danmark.

Dette gjør at vi gleder oss til de kommende messer/ utstillinger hvor vi kan treffe gamle og nye Logosol kunder.

Arve Stenstad og Jens Henrik Mølvig

NORGE

Logosol A/S
Røra
N-7670 Inderøy
Tlf: +47-74155251
Fax: +47-74154712
www.logosol.no
Arve Stenstad
mob.tlf: +47-95192466
E-post: arve@logosol.no
Jens Henrik Mølvig
mob.tlf: +47-92662122

DANMARK

Logosol A/S
Sjæheim
N-2480 Koppang
Tlf: +47-62463701
Fax: +47-62463702
www.logosol.dk
Jens Henrik Mølvig
mob.tlf: +47-92662122
E-post: jens-henrik@logosol.dk

LOGOSOL-Demonstrasjoner

Norge 2001
Feb uke-8 Røros Martnan
Mars uke-10 Vestfold/ sør-landet
Mars uke-11 Rogaland/ vest-landet
Mars uke-12 Trøndelag
April uke-14 Østlandet
April uke-16 Møre
Juni Nord-Norge
Aug. Jakt-fiske, Elverum
Sept. Dyrsku'n, Seljord
Sept. Otta mart'n

Danmark 2001
Jan. Herning
Mai Odense
Juni Roskilde
Juni Herning

Fra lastebil til sau og sag

Etter 10 år bak rattet i en lastebil parkerte Tore Høsoien bilen for godt i 1996, men da hadde han først investert i en gammel sirkelsag som han restaurerte. Samme året kjøpte han og en Toppklyv som han satte på sirkelsaga.

- Med dette utstyret kan jeg handtere mye av de stokkene som blir for grove for andre sagbruk, jeg kan sage stokker som er 70cm i diameter og opptil 10m lange, forteller Tore når vi en dag kommer til Røros for å besøke han.

I Nord-Østerdalen og Røros er det stort sett furutømmer av meget fin kvalitet som vokser og Tore har selv ca. 1000da skog på gården som han hogger ca. 100m³ ut av kvart år. Dette sager han selv opp til materialer i tillegg til at han leieskjærer ca 500m³ for andre skogeiere i distriktet hvert år. - For seks år siden kjøpte jeg min første høvel, en Logosol PH 200. Denne maskinen var svært driftssikker og jeg høvlet titusener av meter med den hvert år. I fjor solgte jeg min PH 200 og kjøpte en ny PH 260, dette var først og fremst for å få

Tore viser fram en fin stabel med saget furuplank.

den fjerde kutteren, men jeg ser nå at for mitt bruk er den kraftige innmatingen på PH 260 en stor fordel, forteller Tore.

På Røros og området rundt er det mange som har sauer på gårdene. Tore har ca. 100 stk. og de utnytter utmark og fjell gjennom en lang beitesesong.

- Sauene er fine dyr å arbeide med, sier Tore, men når de skal gå ute i lag med sulten bjørn er det ik-

I sag-høvelhuset er det god orden og et trivelig arbeidsmiljø.

ke like trivelig lengre. I fjor fikk jeg hjem bare 70 % av de som vart sendt på beite! Skal dette fortsette er det bedre å satse på saging og høvling.

Timmerfräs för motorsåg en publiksuccé i Chile

Solosågen är uppskattad i Chile. Särskilt den nya, motorsågsdrivna timmerfräsen väcker stort intresse.

Hösten 2001 reste Per Moritz på Logosols exportavdelning runt i Chile och demonstrerade sågverket och fräsen tillsammans med importören.

– Chiles motsvarighet till skogsstyrelsen, CONAF, uppmanar småskalig träbearbetning i hela landet, berättar Per.

Särskilt intressant är det i södra inlandet som var obefolkat tills för 30 år sedan, då en autostrada

byggdes genom landet. Nya byar och städer har vuxit upp i denna skogsrika landsända. Men det finns knappt någon utrustning för att förädla virket. Dessutom är området sparsamt elektrifierat.

– Den enda framkomliga vägen för att få igång förädling är bensindrivna sågverk och hyvelmaskiner, säger Per.

BENSINDRIVEN HYVEL

Det är här som timmerfräsen kommer in i bilden. Det finns ingen tradition att bygga rimmerhus och sådana traditioner går inte att ändra på.

Istället använder man timmerfräsen som hyvel på ett annorlunda

sätt. Per berättar hur det går till:

– Först sågar man ut ett block med Solosågen. Sedan byter man till Timmerfräsen, som är postad som en profilhyvel. När profileringen är klar, byter man till motorsågen och skivar av panelen.

Slutprodukten är profilerade paneler för användning både inne och ute. Resultatet blir fullt godtagbart, om än inte på den nivå som riktiga hyvelmaskiner presterar. Men vad gör man när det saknas el?

Den bensindrivna Timmerfräsen är en relativt ny produkt från Logosol. Den fungerar som sin släkting med elmotor. Skillnaden är drivkällan.

– Fräsen är konstruerad för Stihl 066, samma motorsåg som används till Solosågen, säger Per.

Samma motorsåg kan användas till både sågverk och fräs.

Timmerfräsen i bensindrivet utförande är en nyhet från Logosol.

Solosågen öppnar nya möjligheter i den nybefolkade, södra delen av Chile. Här finns gott om skog, men det är långt mellan eluttagen. Solosågen och den bensindrivna timmerfräsen löser problemet.

En container hyvlar åt gången

Högre kvalitet och bättre service.

Det är skälen till att Bailey's, ett av Nordamerikas ledande postorderföretag för skogsutrustning, valt att sälja Logosols fyrkutterhyvel PH260.

Bailey's upptäckte Logosol och hyveln vid skogsmässan Elmia Wood förra året. De utsända spejarna sökte en hyvelmaskin av högre kvalitet än de maskiner av kinesisk tillverkning som man redan sålde.

PH 260 bedömdes så intressant att man direkt efter mässan reste till Härnösand för att diskutera affärer.

Nu finns PH 260 med både i Bailey's katalog och i deras Internetbutik. Amerikanerna är entusiastiska i sin beskrivning av hyveln:

"En genial maskin"... "Ingen maskin på marknaden kan göra så mycket, så enkelt och till ett så lågt pris".

Katalogen trycks i 600 000 exem-

plar och skickas till kunder i hela USA och Kanada.

Gensvaret är bättre än väntat. I skrivande stund skickas Logosol PH 260 containervis till USA. Det är inte lönt att skicka hyvlarna styckevis.

Bailey's har även visat intresse för Logosols övriga sortiment, inklusive Solosågen, trots att man säljer ett liknande, fast betydligt större, kedjesågverk av amerikansk tillverkning.

Om du har tillgång till Internet kan du besöka Bailey's. Adressen är www.baileys-online.com.

Logosol har arbetat på export under många år. De största marknaderna är våra nordiska grannländer, Tyskland och USA, men vid det här laget finns Solosågen och övriga produkter i totalt 65 länder.

Så här presenterar amerikanska Bailey's Logosol PH 260. Den beskrivs som en genial maskin, vilket allt fler kunder instämmer i.

Exporten har stadigt ökat och svarar nu för mer än hälften av Logosols omsättning.

Tillbehör som ger extra hög precision i sågningen

Stockklo med sågstöd

Solosågen ger redan i standardutförande goda mått och en synnerligen fin sågyta. Men för dig som ställer extraordinära krav finns tillbehören som gör sågningen till en exakt vetenskap.

och en tydlig skala som gör inställningen enkel.

KLO MED FASTA MÅTT

En annan variant på samma tema är den nyutvecklade stockklo med sågstöd. Höjdinställningen fungerar på precis samma exakta sätt.

Du har fullständig kontroll över virkets läge ändå ut i yttersta spetsen.

Med dessa tillbehör är du rustad för en precision som sågverk normalt inte klarar av. På millimetern från ände till ände.

Men det finns ytterligare ett sågmoment där måtten kan förbättra och det är vid kantning.

NYTT KANTSTÖD

Normalt behövs inget särskilt avancerat stöd vid kantning, eftersom sågkedjan drar plankan mot linjalen. Men vid vissa tillfällen finns det behov av att låsa fast virket. Det är vad det nya kantstödet med vridarm gör. En enkel vridning och det sitter som i berg

Det hittills mest uppskattade precisionshjälpmedlet är saxlyften X550 som hindrar att långt virke hänger ned i ändarna. Med saxlyften får man extra hyllor som höljer med när man vevar de ordinarie hyllorna upp och ned.

Resultatet blir rätt mått hela vägen, utan nedhäng eller måttförändringar.

För ännu bättre kontroll har Logosol utvecklat två nya tillbehör.

NYTT SÅGSTÖD

Det ena är en utveckling av det ställbara sågstödet U407, som uppskattas av många. Stödet skruvas fast på valfri plats under linjalen och fungerar som en extra liten hylla.

Nykomlingen heter U417 och fästs i linjalen på samma sätt. Skillnaden är att stödet höjs och sänks i fasta steg. Klick-klick-klink. Inget som kan glida, fasta mått hela tiden

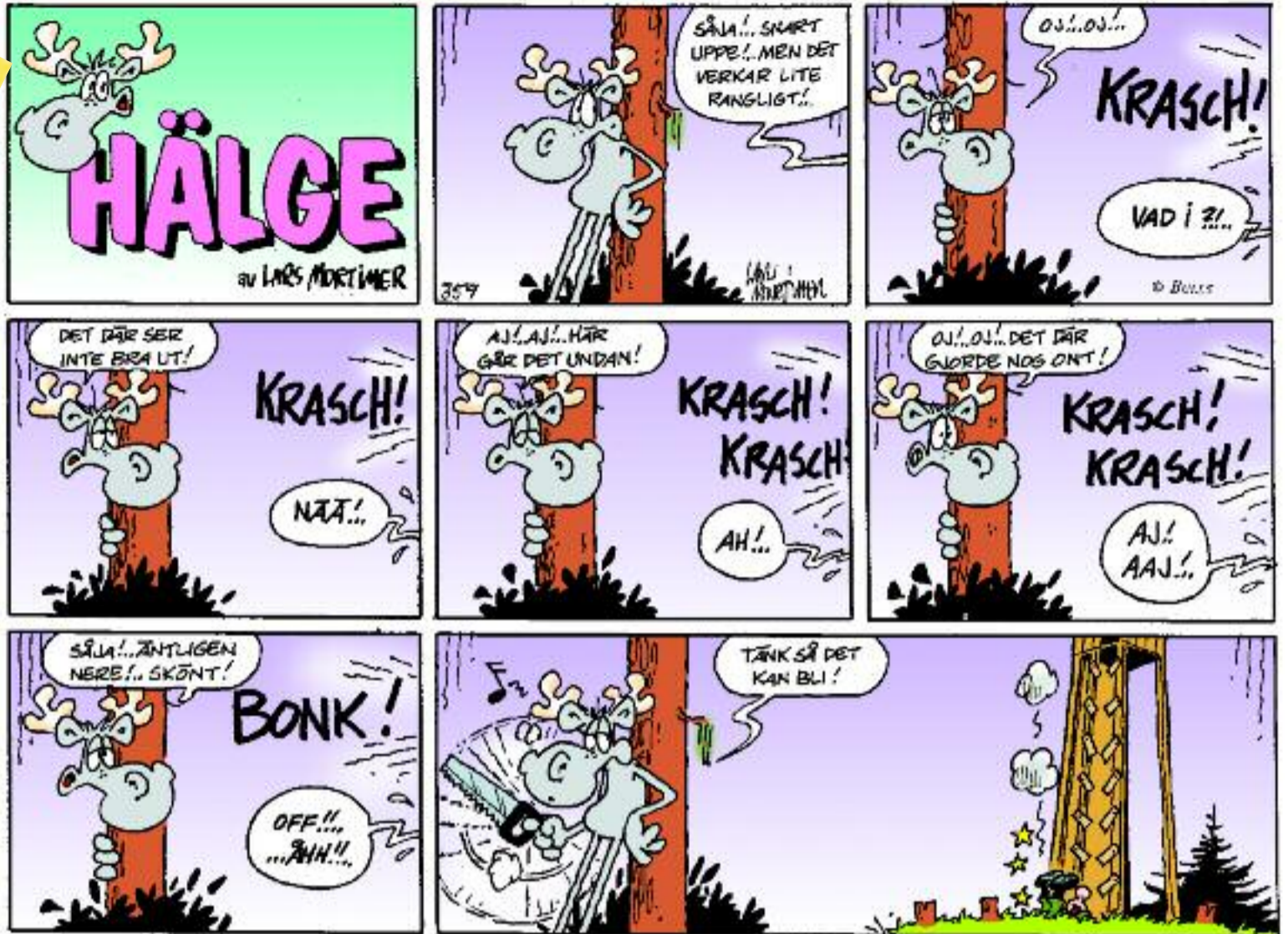

U417 – nytt sågstöd för linjal

Tävla om 90 Triss-lotter

Skicka det lösta Logosol-krysset till Logosol, Industriegatan 13, 871 53 Härnösand och var med i utlottningen av 90 Trisslotter. Varje månad, från april till december, drar vi fem vinnare som belönas två Trisslotter var. Du kan skicka in din lösning fram till den 16 december 2002. Skriv ditt namn och adress på kupongen på korsordets baksida.

Varje månad, från april till december 2002, belönas fem rätta korsordslösningar med Trisslotter.

Logosol-krysset

	BRÅ FÖR AFFÄRER BÖRBYGGE	INSTRÅLLNING	SEGT VIKKE	
EMILS PAPPAS KÄND ALUSTEN	VANSINNEBT	SOLRÖD TAR LEDSEN TILL	SÄGOKUNG	
DRÄKT UPP RÖKT-LINJER	DET-MONTERAD	LÄDERSKICK OCH VÄXT	HÖRS FRÅN HÖJD RÖST	DE ÄR MOTJUL-DANDE RINBLEK
ÄR JORDENETT VÄRA FJÄSKOS	GÅR ÖVER	STARTAR REVOLUTION	DÄS I NATUREN	JOBBADE EXTRA PÖR
PAPPAS TILL JAKOR OCH PSAL	EVES-SAMHÄLLE ÖRULP	LYFTS PÅ ÖVEN SÄMML RÄLSTUS	NETT I NATUREN	KRYSS INOM SKATTEN
OLLE KÄND FRÅN BLI TV	LEMMAR EN BÄL-KOND	OST-RELLER	PLÖTTE KRUT-GIBBEN NOBEL	LUFFE-TIUM
HEMRE-TRÄDE PÖR	KALLAS ANGO-RANDE NOTE	SÄ KÄRD	VER-KAR SÖV-ANDE	BREK BOKSTAV HYSER BLOWMA
ÄR DE SOM INTE BRYS SIG	NEON SVNS PÅ SKALA	ME-DAL-PLATS	SVAR MAN	WERTSE KÖRRE-GLID
				HÄRSKARE I UNDER-JÖRREN
				SÄS FRÅN ÖVNA
				HÄRS & TVÄRS

Roger satte fräs på cirkelsågen

Roger Fagerberg i Ljungskile är snickaren som gör allt. Han hugger träden och sågar upp dem till virke, gjuter grunden och tillverkar alla lister. – Resultatet blir bättre och billigare hus för mina kunder, säger Roger som driver firman Rogers Villarenovering.

Affärsidén att bygga hus ända från skog på rot började växa fram för 15 år sedan.

Då gick Roger och en kamrat ihop och köpte dåtidens minisågverk, en klingsåg från finska Laimet. Det här var en av de första sågverken av det fabrikatet med serienummer 13.

– På den tiden fanns inte Solosågen, ursäktar sig Roger när Nysågat kommer på besök.

Lockpanel tillverkad med specialstål på Logosol PH260.

Roger har lärt sig hantera cirkelsågen med bravur.

De sågade ytorna blir inte lika jämna som på en Solosåg. Men den saken ordnar han med hjälp av fyrkutterhyveln Logosol PH260.

– Hyveln är ett mycket bra kom-

plement till ett cirkelsågverk, säger Roger som även har kompletterat Laimeten med ett oväntat tillbehör.

– Jag har köpt en timmerfräs från Logosol och monterat den på cirkelsågen. Den fungerar perfekt även när fräsen står stilla och man flyttar på stocken.

TIMRAR JAKTSTUGA

Roger har tillverkat ett finurligt fäste med hydraulisk justering av Timmerfräsen. Här kan han enkelt och effektivt fräsa råmaterialet för timring, en sida åt gången.

Genom att han både traktor och en transportbana till sågverket blir det närmast löpande bandproduktion av timmer. Han kan tillverka ett tiotal stockar per timme med sin utrustning.

Än så länge har det inte blivit några timmerhus byggda för kundernas räkning. Det är ett hantverk som måste läras handgripligen. Vilket Roger håller på med mellan snickaruppdragen. Han bygger på prov en jaktstuga åt sig själv.

– Jag tänkte först gå en timringskurs hos Logosol, men jag hinner inte. Istället lär jag mig själv från den här boken, säger Roger och visar "Från stock till stuga" utgiven av ICA-förlaget.

Han har valt att använda en Siljansknot som beskrivs i boken, främst för att den går att tillverka rationellt efter mallar. Med hjälp av dessa, en bila och en motorsåg tillverkas knutarna numera snabbt och snyggt.

GROVA DIMENSIONER

Rogers Villarenovering är ett bra exempel på hur man kan försörja sig på småskalig träförädling.

Genom att Roger tar hand om hela kedjan från skogen på rot till det färdiga huset, är han den ende som ska leva av projektet.

Kostnaderna för mellanhänder blir låga och dessutom får kunden ett "handgjort" hus av högsta kva-

Med en enkel ombyggnad passar Logosols timmerfräs på en cirkelsåg. Roger Fagerberg har dessutom konstruerat ett hydraulsystem för styrning av fräsen.

litet.

– Jag använder alltid grövre dimensioner än vad som är brukligt. I takstolarna har jag t ex 2" x 10", berättar Roger.

På gården Kasen utanför Ljungskile finns även skog. Men den använder Roger mest för sin stora passion jakt.

Det mesta som han sågar är inköpt skog. Han ser ingen större förtjänst med att till varje pris hugga det egna.

Dessutom har han förmånen att kunna välja ut de träd han vill ha hos skogsägarna han köper av.

– Den stora vinsten med att såga själv är att jag får väldigt lite spill. Dels sågar jag de dimensioner som

jag behöver, dels använder jag spillet till uppvärmning, säger Roger och visar fliseldningspannan som står i en egen byggnad som inrymmer ett växthus. Här kommer även spillvärmen till nytta.

När det gäller virket sågar han upp de vanligaste bredderna av entumsvirke. Övriga tjocklekar sågar han som okantade flak, som får torka. Sedan sågar han bredden när han vet vad det finns behov av.

UNIKA LISTER

Fyrkutterhyveln är uppskattad av kunderna. Med hjälp av den tar Roger fram diverse vackra lister och golvbrädor.

Särskilt uppskattad är en lockpanel, som Roger hittat på gamla hus, och som han tillverkar med hjälp av specialbeställda stål. Panelen ger en skuggeffekt som ger fasadens färg ökad lyster.

– Hyveln är en fantastiskt bra apparat. Har man bara bra råvara så blir resultatet perfekt, säger han och visar upp några exempel på lister av egen tillverkning.

Rogers Villarenovering är ett lönsamt litet företag. Han blir inte miljonär på sitt arbete, men däremot har han en rimlig inkomst av ett trevligt arbete som han själv bestämmer över, ända från skogen till det färdiga huset.

– Jag har svårt att tänka mig något annat arbete idag, summerar Roger Fagerberg.

Roger Fagerberg tillverkar knutarna snabbt med egenutvecklade mallar.

Beställ mer information!

Kryssa i vad du är intresserad av och posta kupongen till Logosol.
Telefon 0611-182 85, fax 0611-182 89.
E-post: info@logosol.se, internet: http://www.logosol.se

Sågverk

- Solosåg Djungelsåg
 Timmerjigg Bandsåg

Industrimaskiner

- Toppklyv Paketkap
 Specialmaskiner

- Jag är redan Logosol-kund

Timring

- Timmerfräsen
 System Linus (Knutar för planktimring)

Hyvelmaskiner

- Solohyvel SH230
 Tvåkutterhyvel DH410
 Multihyvel MH410
 Panelhyvel PH260

Övrigt

- Information om kreditköp
 Gratis videofilm om Logosols produkter
 Inbyte av.....
.....
 Annat:.....
.....

Namn.....

Adress.....

Postnr.....Ort.....

Telefon.....

E-post.....

Porto

LOGOSOL

Industrigatan 13
871 53 Härnösand